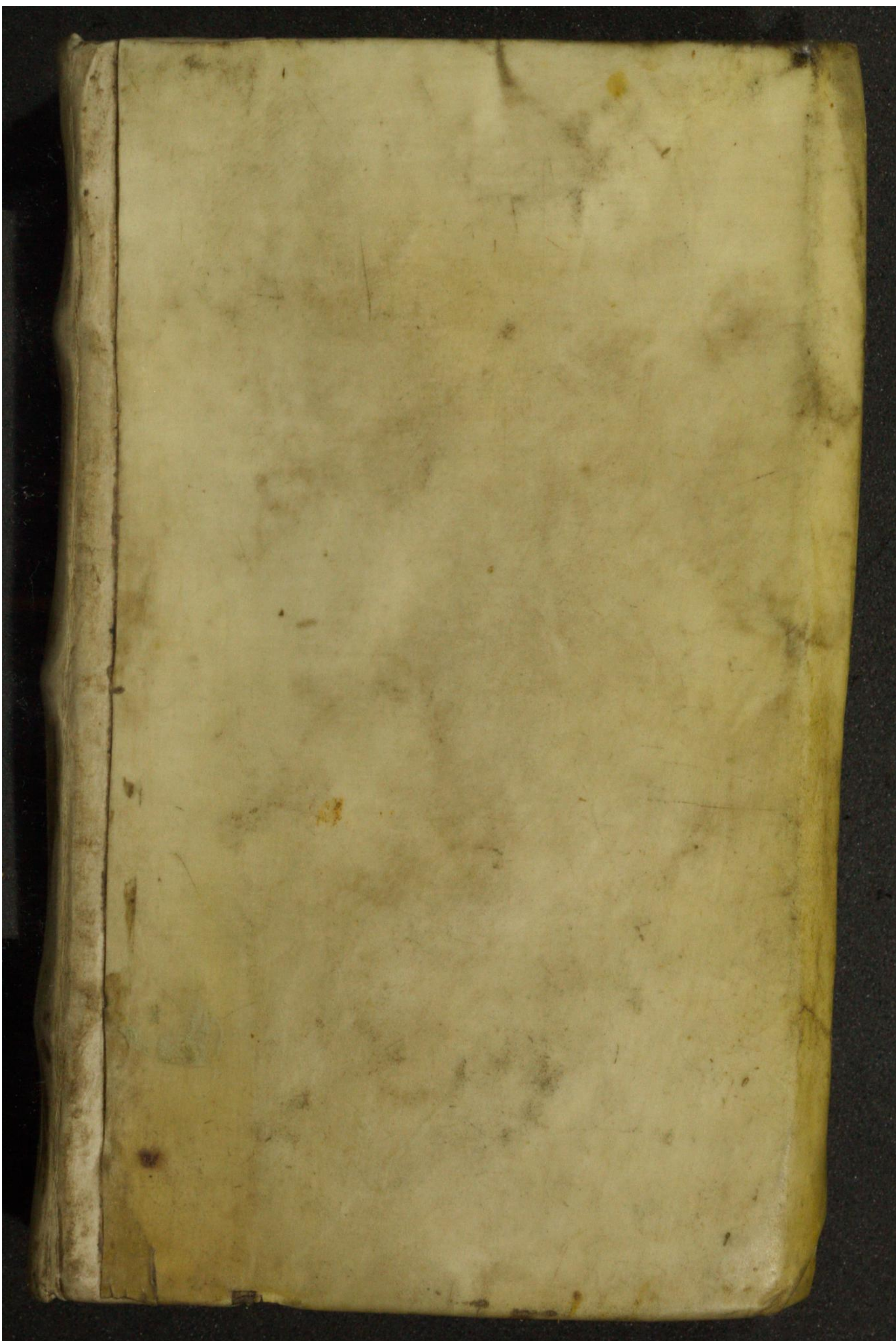
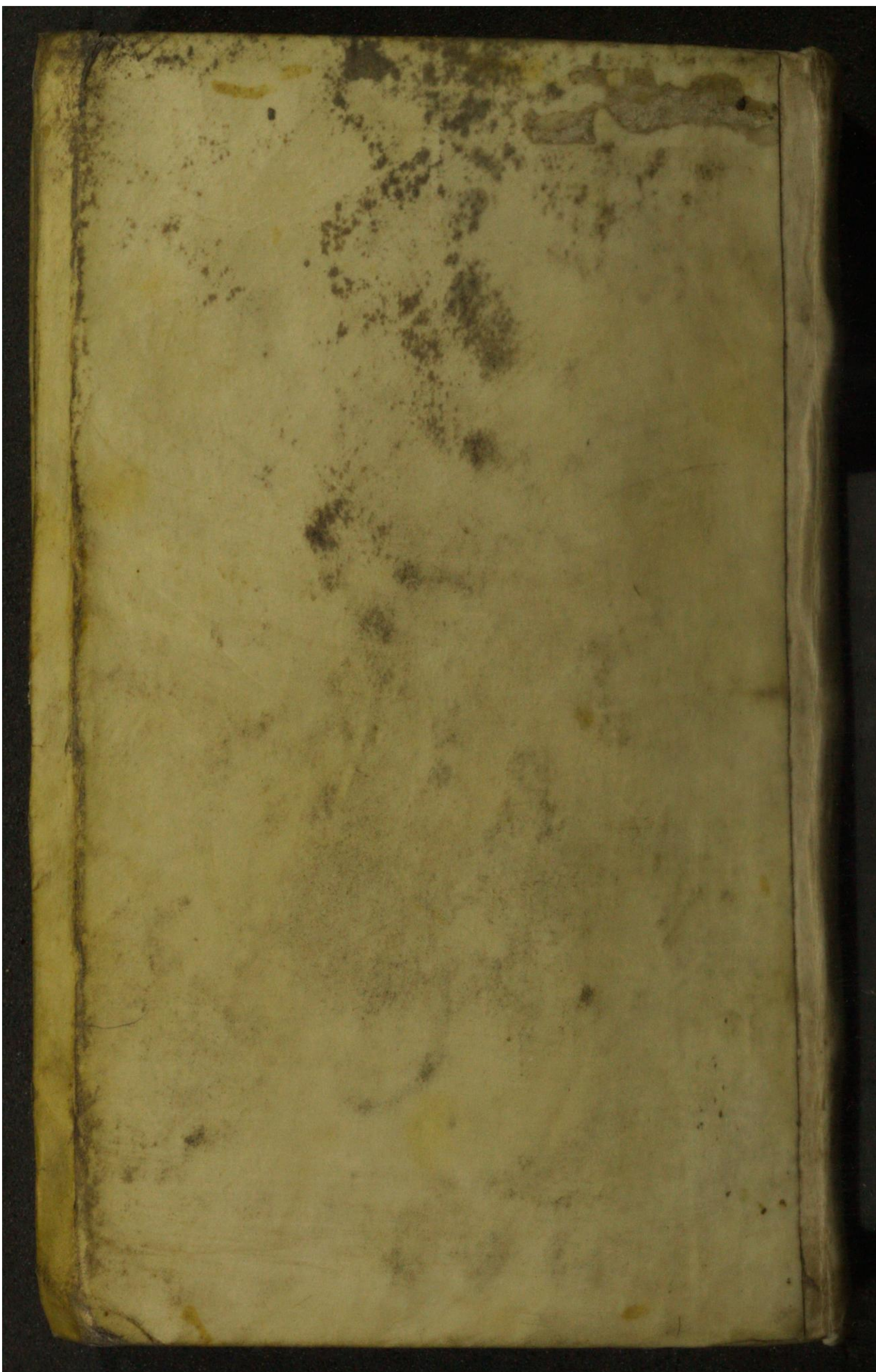
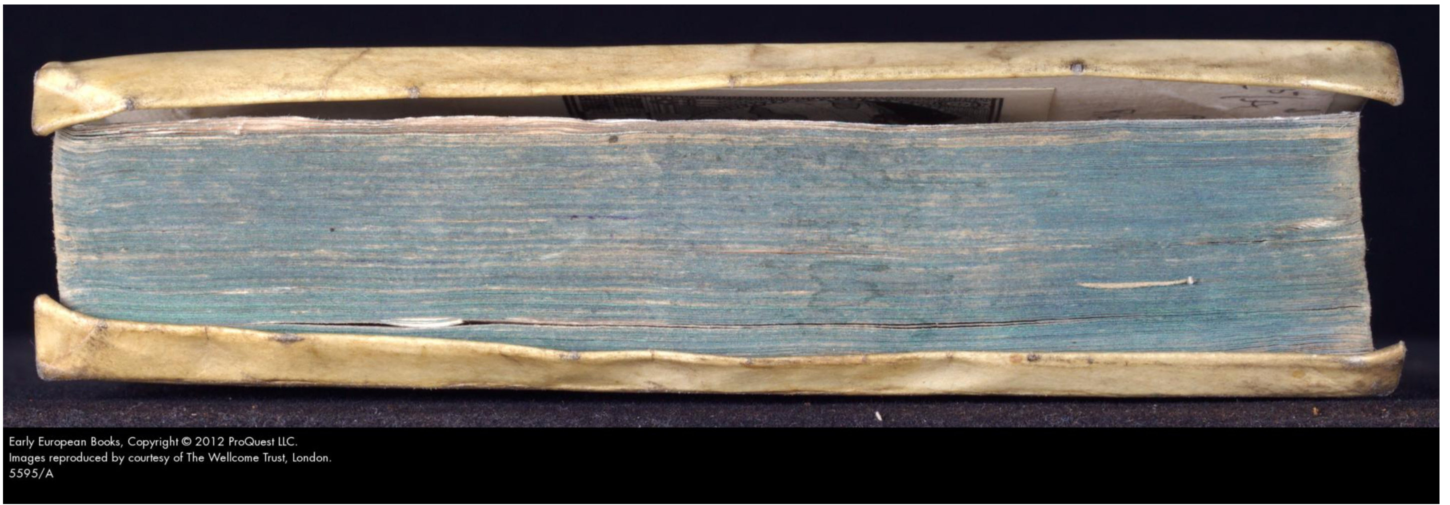

EXSECTIO
FOETUS
ROUSSET

SCLEROPALÆ-
CYEMATIS SIVE
Lithopædii Senonenſis,

ID EST,

FOETVS LAPIDEI VI-
GEOCTENNALIS
CAVSÆ.

Cur naſci non potuerit.
Cur per viginti octo annos in vtero re-
tentus non putruerit.
Cur in lapidem induruerit.

FR. ROSSETO
AVCTORE.

LECTORI.

QVISQVIS ad hæc legenda veniet, siquidem beneuolus erit, ea minime mala (bonorum more) boni consulet, quæ meliora poterit suo tempore daturus. Si autem maleuolus, illum optima quæq; (vt solent isti) maligne interpretantem, & quod peßimis peiora non habeantur dolentem inuidia rumpi libenter sinam. Illum ego plurimum saluere, hunc longum valere iubeo. Si quis autem primum neuter eorum fuerit, modo vt cordatus veniat, fingat velim, tale aliquid vt agat sibi à semet etiam ipso imperatum fuisse. Tunc vbi perpenderit quãtus forsitan ad hoc (quantulumcunq; est) fideliter præstandum labor ei exantlandus foret, desinet porro maledicere: sed eo operis penso mea opera absoluto defunctum se videns gratias aget, quemq; hic serium ludum lusimus, & ei gratis offerimus suum esse arbitratus vtroq; pollice laudabit, & non ingratus tuebitur, inter bonos bene agier oportere sibi persuadens.

AVCTORIS AD CANDIdum Lectorem Carmen.

QVICQVID scire datur, sensu, ratione, vel vsu,
Scitur, quo sciri singula more queũt.
Doctorum est ratio, sed plebis sensus, & vsus,
Hæc illis etiam sint licet auxilio.
His sua si desint hæc instrumenta, stupentes
Obuia facta ipsis omnia mira vocant.
Non tamen vt quod plebs miratur nescia temnit
Discere, (cui mens est, vitaq; semper iners.)
Sic quæ mirantur nondum sibi cognita docti
Spernunt, sed vigili nosse labore student.
Nil mirum est igitur si plebs nec visa, nec vsa,
Auditaq; ipsi cognita mira vocet.
Hæret vt ignota nouus in regione viator:
Hæc illi ignosci culpa supina potest.
Nescit maxima pars quo sit quærenda recessu.
Abdita naturæ vis sibi mira creans:
Sed doctis quorum est rerum cognoscere causas,
Vnde venire rei lux sua cuiq; solet.
Admiror tacitus quæ nunc damus illa videri
Mira, quibus tamen est addita causa comes:
At qui nec credit populo quibus vtitur, & quæ
Audiuit, vel quæ vidit & ipse stupens,
Nec satagit tacitas meditando exquirere causas
Rerum quas hominum nemo negare potest,
Nostratum populo talparum cæcior optet
Cum talpis vna viuere cimeriis.

Ergo age quisquis ad hæc stupidi miracula vulgi
Saxea docte venis aspicienda stupens,
Exime te pigris istorum erroribus addens
Ingenio vires, arsq; laborq; tuo.
Lustra velut per opaca feras venatur anhelo,
Præcipites cursu naris odora canum.
Sic pernix præeunte labor ratione sequentem
Te faciet prensa certius ire manu.
Terret prima quidem scrutandi cura latentes
Causas, vnde rei surgit origo nouæ;
Sed post mitescens sensim meminisse laborum
Fausta solet voti compote mente sui.
Conor vt id præstem, doctos non doctus adhortans,
Vt me (quod facile est) doctius illud agant.
Nam tarde ingredior, propera (sis) ocyus, & quæ
Casses ante meos præda cupita fugit,
Quisquis es hanc cursu melior comprende, tibiq;
Præmia per me huius cuncta laboris habe.

AVCTORIS AD MVsam Carmen.

HIC mihi rursus ades, si non oblita tuorum
Hactenus es, nondumq; mei te pœnitet, vt quē
Sacra salutandum tam serus ad hæc tua cultor
Nunc redeam: ægrotis me debita cura tenebat
Absentem, nobis parcendi occasio iusta
Est pietas, poscens rationem absentis haberi.
Ergo faue largita olim mihi carmen auena
Cantatam tenui nostri per compita pagi,

Imberbis quali ludit iuueniliter ætas.
Tunc roseis mea Musa genis formosa nitebas.
Multa quidem mutata ætas pro tempore mutat,
Sed memorem mutare tui communis Apollo
Me vetuit mentem, medicæ qui præsidet arti
Vt vestris numeris. Ex quo tua munera liqui
Inter rusticolos æquales primas haberi
Olim pertæsus, mediastynisq; magistris
Auctior, atq; nouos etiam tunc vltimus inter
Spectari socios (me suffundente pudore)
Impatiens (quamuis albæ felicibus ouis
Gallinæ fortuna illos voluisset oriri)
Ille Deus, Deus ille (inquam) non truncus (vt olim)
Aut lapis, at mundi magno se corpore miscens
Spiritus, ingenium genio qui cuique ministrat.
Scire potestates herbam, vsumque medendi
Me voluit, fecitque fauens, vt bella mouerem
Gnauiter in morbos: vbi (quæ non vltima laus est)
Principibus seruire dedit: tamen ista senili
Deinceps esse parum sors incipit vtilis æuo,
Vt sunt nunc mores: modico contenta paratu
Vobiscum melius sapientium corda senescunt,
Aut potius rursum iuuenescere languida discunt.
Sed rugiosa licet (animus grauiora) venito.
Ambo sacratum Domino modulabimur hymnum,
Omnibus hunc omnes senio veniente diebus
Spe plenos vitæ melioris ponere finem
Mortali vitæ Deus admonet omnibus horis.
Nec pudeat cano canam aspirare clienti:

Sed

Sed quæ nunc ægris meditor, librisq; relictis
(Qualiacunq; licet) veris expando papyris,
Deposito linguæ vetularum more loquacis.
Attonitus medicas tento describere causas
Cuiusdam fœtus media plus parte petrosi;
Qui metitus nasci bis denos egit, & octo
Intra vterum matris non putris & amplius annos.
Dic mihi quid terris ea res monstrosa futurum
Portendat? Si quid dirum est, hoc vectat in hostes
Solos ille suos; auspex nec desinat esse
Propitius nobis Dominus, qui cuncta gubernat.
Materies humeris licet his sit iniqua, fauore
Musa tuo noster labor improbus omnia vincet.
Iam mihi nescio quis videor, tandemne rogata
Alma Iouis soboles vis aspirare canenti?
Insolitus mihi namq; salit sub pectore feruor.
Aurea prima fuit, post hanc argentea, deinde
Aerea, quarta illis successit ferrea, verum
Saxea prædictis nunc quinta superuenit ætas.
Nam Senonum in prisca (quod nos modo vidimus) (vrbe
(Mirandum dictu) iam saxea pignora pleno
Ventre gerunt grauidæ tam longo tempore matres,
Quamdudum in terrea lapidum concrescit origo.
Lignea mox veniet, male culto surgit in agro
Pauperis agricolæ non consita quercus, & ilex:
Robora glandifero mox vt turgentia fœtu
Languenti populo incipiant producere messes,
Vnde famem nostro (velut olim) tempore ponat
Panis egens. Is rapto ouium restante, boumq;
Armen-

Armento tectis errat miser, & vagas vstis.
Eheu quo miseros vis impia traxit agrestes?
Sed cum temporibus dederit Deus his quoq; finẽ,
(Marmora nam sua mors, caries sua robora rodet)
Prima renascetur fatorum lege vicißim
Ex auro meliore ætas, quas solus in orbe
(Chara Dei soboles) Christus, qui carneus olim
Fœtulus in sacræ latitauit virginis aluo
Tot victor portenta hominum sub tartara mittet.
Ille vbi sanguineo Thais fœcata colore
Introrsum turpis mores mutarit auitos,
Et quæ nos perdunt ciuilia bella quierint,
Succedet priscæ delens vestigia fraudis,
Humanasq; omni soluet formidine mentes,
Quas ignara Dei lex fascinat, illaq; tollet
Monstra sui vindex, quorum os, moresq; perosa
Est pietas hodie grassante tyrannide plorans.
Incipient æterna dehinc procedere secla
Carnea namq; hominum saxosis membra sepulcris
Emergent, sed viua, nec vt nunc saxea, verum
Perpetuas puri ventura in luminis auras.
Tunc si saxoso mors carnea iudice mecum
Sarcophago certet, cedet moritura vicißim
Iudice sarcophago: nostris nam carne resumpta
Spiritibus celsi facilis via fiet Olympi,
At tunc iussa mori fremet horrens ore cruento,
Tartareasq; ibit mors indignata sub vmbras.
Desine tã grandes humilis mea musula versus,
Quamuis vera canas, & sacris digna Prophetis.

Non

Non tamen iis locus est: præsens in tempus omitte
Quæ mihi nunc afflas Ascræis digna cothurnis,
Et dum certa manent nos hæc cœlestia, mecum
In terris meditare diu miracula nullis
Sat bene cantari speranda Maronibus vnquam.
Qualicunq; autẽ portenti, aut nomine mõstri,
Prodigiiq; velint annosum dicere fœtum,
(Altera cui saxum, caro cui pars altera, verum
Nondum putris erat, iamdudum in corpore mersa)
Non moror: id fieri naturæ lege canamus.
Verum tota Deo res hæc accepta referri
Debet: cuius ego tacitas licet edere causas
Aggrediar, tamen eius opus mirabile, cunctas
Nascendi causas, (sunt numinis omnia plena)
Arcanas vires, motus, effecta stupendi
Imperii credi debere agnosco libenter,
Pura ruente illic diuinum numen adorans,
Eius vbi quondam pro maiestate profani
Maxima pars orbis res est venerata creatas,
Et veneratur adhuc, verum dabit his quoq; finem
Ille Deus, solum qui se vult numen haberi.
Ille est mortiferum qui noluit esse cadauer
Tam multos grauido gestanti in ventre per annos
Exanimem fœtum, & iam siccis oßibus hærens
Insolito saxi duratum more cadauer:
Diuinæ virtutis opus. Natura sileto,
Aut hic si quid habes, ab eo venisse fatetor
Omnipotente manu qui terras, æquora, cœlum
Condidit è nihilo, momentaq; singula rerum

libet immutans librato ſecula paſſu
iubet, vitæ curſum moderantia noſtræ.
clorum ipſe pater, cœlos ſuper arduus omnes
is inacceſſæ plus quam regale tribunal
ſidet, ac ſolio nos noſtraq; luſtrat ab alto.
Ergo illi ſuplex ſoluens mea muſula grates
umen Io, bis numen Io, ter læta, quaterq;
umen Io rerum factori dicito mecum,
ſpondebit AMEN ferienti ſydera voce
aturæ exultans nobiſcum ſplendidus ordo.

PRO-

PROLEGOMENON IN SECVturi Poematioli expositionem.

ANTEQVAM ad senio lapidescẽtis fœtuli causas versificatiuncula qualicunq; nostra exquirendas veniamus, placet oratione soluta historiam explorati eius prodigiosi partus describere ex doctissimi, humanissimiq; amici, & collegæ nostri Ioannis Albosii schedis, quã antea typis excusam ornatissimus Medicus D. Cordęus in suis ad librũ Hippocratis primum de morbis mulierum doctissimis commentariis vt intersereret dignissimam esse arbitratus est, ei eiusdem scepticas opiniones, atq; eruditissimi viri Prouẽcherii amici quoq; nostri de eius lithopædii causis non leues ratiocinationes subiungere contentus, de sua interim præter illud τὸ θεῖον nihil dum proferens. Sic ergo Albosius.

Mulier Senonensis nomine Columba &c. (*Noluimus, Candide Lector, repetere hanc historiam, cum ea habeatur paulo superius, quare eo loci, si voles, inquiras*) Eius auctoris, & Prouencherii iis de rebus opiniones, ex ipsorum ea de re libellis Lector repetat, & diligenter expendat. Nostra autem ratio sic habet.

ARGV

.GVMENTVM SEQVENTIS TRACTATVLI.

Tria hic proponuntur præcipue perquirenda:

Cur in lucem edi non potuerit.

Cur nasci quomodocunque prohibitus, tamque diu ibi retentus non putruerit.

Cur in lapideam duritiem concreuerit.

)e primo itaq; sic statuendum videtur.

OETVS in vtero incerta de causa læsi,
& matricis æque obscura ratione saucia-
vulnera (quorum vtrunque sine abortu
ri posse probatur) volo vt quamproxime
esis etiam fortasse membranis fœtum in-
uentibus) se contigerint, & ibidem vtra-
e sponte naturæ sanata fuerint; vtique ea
um vicissim ita coniungi contigit intus,
æpe foris accidere videmus. Sed ne quis
e necessitate prompti abortus id fieri
sse neget, rationes vtriusque (id est ma-
cis & fœtus) sine abortu lędi solitæ par-
proferuntur, tam ab auctoritate, quam
mplis analogicis similium, aut peiorum
ri, ac fœtus affectuum. Qua in re lõgius-
la est in seriam de secundis gemellorum,
superfœtatione disputationem digressi-

uncula, ex consecutione probantium rati
num nascens. Hoc sic constituto, subinfe
tur ex necessitate subsequendum, vt appet
te sic prægnantis partu matrix fœtũ sibi m
tua concorporatione adnexum exclude
non potuerit. Atq; hæc est ex tribus cau
perquisitione dignis prima.

Altera est cur non putruerit? Nempe qu
fœtus cum vtero sic concorporatus, ante t
pus partui debitum duobus modis & viis
matrice victum, vitamq; trahebat. Vno p
vmbilicalia vasa, & chorion tanquam, vita
nimali & humana viuens: quo victu, & vi
frui cessauit nono mẽse, coactus scilicet tun
ibi vt homo mori, cum in lucem edi nõ po
set. Altero autem modo & via per eam sui
psius partẽ nutriebatur & viuebat, qua m
trici cõcorporatus fuerat, inde scilicet à no
no mẽse duntaxat vitæ vegetatiuæ aliment
capiens, quæ tunc arcendæ putredinis cau
sufficiens esse poterat: quemadmodũ pro
batur solere fieri exemplo petito, non solun
à surculorum satiuorum in agrestes & pere
grinos arborum truncos vel ramos vulnera
tos insitione viuifica, sed etiam à symphysi &
coalitu carnosorum corporum non tantun
sibi dissimilium, (vt in vulneratis cristis ca
ponum, dum in eis emasculandis vngues e
ipsorum pedibus extracti, aut pennæ cum
capi-

pitis incisa cute coeunt) sed etiam similiũ
r nasorum, qui prius amputati & de nouo
ulnerati sunt, cum brachii summi carne in-
orporatorum, & ita demum restitui solito-
um, vt de concrescentia labiorum in vlce-
bus taceatur. Atq; hæc est secundi quæsiti
olutio. In qua fit excursus in explicationem
iusmodi vitę, aut animæ vegetãtis, quæ an-
e partum fœtui duplex erat, sed post partũ
mplex, suffectura tamen putredini præca-
endæ.

Tertium erotema est, cur in lapidem ob-
uruerit, quod probatur fieri aggestione
nateriæ talis in eo fœtu cum matrice con-
orpo ato sic conculcatæ, qualis est in nodis
odagricorũ, & tophis scirrhorum; in qui-
us sæpe (vt in subterraneis etiã locis) mol-
a quædam in lapidem decursu temporis
erti consueuerunt. Cætera quæ ex rationi-
bus iis vt corollaria dependent, ex le-
ctionis consecutione satis
patebunt.

FOETVS LAPIDEI VIGEOCTENNALIS CAVSÆ.

Collocutores sunt:

PIROLOGISTES & PALÆOMANES.

PIROLOGISTES.

NVnc ades annosi Senonū cui assertio fœtus,
Semiq; saxosi fabula dicta fuit.
Ac primum rixæ studio cessante, iocisq;
Stringere quos scurræ more dicacis a-(mat
Serius ausculta, atq; arrectis auribus adstans
Disce quod hic certo certius esse scies.
NATA quater quinos, æquali iuncta marito
Fœmina, nec totidem postea fœtificans
Tandem pressa fuit conceptus pondere primi,
Pleno annū numerans ventre quater decimū.
Tunc quos parturiens multumq; diuq; dolores
Ferre solet nono mense misella tulit.
Lintea, fasciolas, cunasq; parauerat ante
Infanti, quasi mox hunc paritura foret.
Obstetrix porta fœtum tangebat aperta,
Tantum non sperans hunc properare foras.
Spem tamen elusit successu tempus inani,
Cunctaq; legitimi signa puerperii.

ildit aqua riuum, nec paucum sanguinis atri
Postea, mox tunica carnea frusta putris.
ita deiectis minus ægrotabat, eodem
Sed redeunte diu pressa dolore fuit.
escia quid faceret quos non in vota vocabat
Aut medicos plorans, aut gemebunda deos?
il medici, obstetrix, chirurgi, pharmacopola,
Aut diuum quisquam profuit vt pareret.
c illo tam ventre tumens, quam corpore toto
Aegra sibi extremum est sæpe precata diem.
ttamen exegit tam multis languida vitam
Qualemcunque annis vt moreretur anus.
er decies binis octo iam adiunxerat annos,
Cum petiit ventrem mox moritura suum.
isquiri penitus vita fugiente; fuitq́;
Exanimi vetulæ sectus aqualiculus.
terrerant igitur bis deni circiter, atq́;
Bis quatuor postquam spe paritura fuit.
ridus arenti fuit in matrice repertus
Ante ortum fœtus cognitus esse senex.
ius coxa vtero visa est tam firmiter hærens,
Quam si iuncta forent corpora perpetuo,
randinis, aut saxi referebant illa, vel ossis
Læua parte sui corpora duritiem.
iscera dissecto propriis distincta figuris,
Atqui suis intus nota fuere locis.
mnia, sicca tamen, possent coreacia credi
Omnia, viuenti carnea quæ fuerant.
llis nulla vnquam veteris vestigia puris,

Aut ſordis ſaltem cui putris eſſet odor.
Cottia Chirurgus Senonenſi clarus in vrbe
Quale prius matris vulſerat ex vtero,
Tale mihi ſpectare meo conceſſit amice,
Et verſare manu corpus id arbitrio.
Hoc collega Niger confectum venerat vna
Sæpe ipſis viſæ triſte cadauer anus.
Vndiq; concurſus, ſed in horas maior, & vſq;
Maior vt in mira plebs nouitate ſolet.
Quin etiam mox vt langue.ıtum cura meorum
Permiſit, vidi hæc cuncta profectus eo.
His (inquam) his oculis, hac intus & in cute dextra
Quæ vidi explorans nunc meminiſſe iuuat.
Illic pulmones, cor, coſtæ, ſplenq;, iecurq;,
Agnoſci, & gemini bregmatis oſſa queunt.
Brachia, tibiolæ, manus altera, crura, pedumq́;
Alter in alterius concauitate ſedens.
Dentes, os, humeri, frons, occiput, & nota ſexus
Paruula fœminei, ſaxea coxa, nates.
Deniq; duratis non mollior artubus omni
Scabra cutis maſſæ iuncta cadaueteæ.
Obſeruata mihi tam ſunt manifeſta ſtupendi
Inſolitiq; huius pignoris indicia,
Vt mage reſponſis veræ ſint vera Sibyllæ.
Decipior ſi non deſipis iſta negans.
Si tibi ſum nihili, teſtes Alboſius, atq;
Prouancherus habent, quod ſatis eſſe putes.
Illis quippe iubent virtus, doctrina, modeſti
Mores, integritas, candor habere fidem.

Intra

..a vterum pridem stabulans scripsere repertum
..Humani lapidis nobile prodigium.
..digium cuius nouitas comperta probabit
..Cæsare de nostro quæ mihi cunq; negas.
..Seletus item, Perigosius arte medendi
..Percelebres, & qui dissecuere duo,
.., alij deinceps, populosis quotquot habentur
..Chirurgi in Senonum mœnibus id referunt.
..edio multos equitatu, plebe, Senatu
..Id sibi qui visum testificentur habes.
..ra cucullati videre examina cœtus,
..nq; illa semper presbyter vrbe frequens.
..ctarunt, & adhuc versant id mille videntum
..Millia, tot non vis credere? vise piger.
..i fœtum exemit seruat Chirurgus, amatq;
..Gratis palpandum tradere sponte domi.
..t tibi mille licet testantum plaustra, negamus PA.
..Nasci ex humano semine saxa tamen.
..c carnis species duræ, vitaq; carentis, PI.
..De qua facta illis mentio docta fuit,
..tinctæ nuper distento ventre parentis
..(Quæ lustris plusquam quinq; grauata fuit)
..dus erat solidum, nec cognita sarcina, verum
..Intra matricis viua puella sinum.
..vtero matris cum nono mense sub auras
..Vitales primum vellet inire viam,
..ctanti duram spirans Lucina nouercam
..Præclusit portæ parturientis iter.
..titit, & prope sex lustris in ventre morata

Non putris (vt conſtat) duraq́; conſenuit.

PA. Hoc mage monſtroſum, monſtroſo Cæſare monſtri
Eſſe tuo (ſi non id tueare) volent.

PI. Tale problema meus tractans Alboſius auſa
Se digno varium verſat in arbitrium.
Non potuit ſcribens ſapientius hoſte carere,
Si tam candidulo quis male velle poteſt.
Si quid Ariſtoteles voluiſſet more figuris,
Propoſitiq́; tenax conſtabilire modis,
Extemplo à centum ſe nil non ſcire profeſſis
Inciperet ſciolis obſidione premi.

PA. Quæ non iam torquent bene docti tela? Sed illud
Inprimis rapidi fulminis inſtar habens.
Hic quod vis fieri, fieri quoq́; debuit omne,
In quibus & facti par quoq́; cauſa fuit.
At ſecus eſt. quis enim lapideſcere mortua vidit
Vlla diu, ſimili corpora clauſa loco?
Quis contra neſcit fœtus è ventre parentis
Enaſci vetitos computruiſſe breui?
Quid niſi ſunt igitur mera ſomnia, quæ rationum
Eſſe loco nobis imperioſo iubes?

PI. Hos meus in fucos reſponſo Alboſius apto
Armat propoſiti, vimq́; fidemq́; ſui.
Plurima per multis communia, paucula paucis
Propria ſunt, ſoli ſed manifeſta Deo.
Si datur ergo vni, quod nullis contigit vnquam,
Ceſſet in hoc mentis ſe cruciare vigor.
Hæc arcana Deo linquens reuerenter habere
Naturam ſatagit religionis amans.

Dum

...um mare formidans terris consistere nollet PA.
Remigio alarum Dædalus aufugiens,
...bluit extolli soli vicinus, ab eius
Immodico ceris mollibus igne timens.
...tus iter medium tenuit prudente volatu: PI.
Quod nunc Albosi prouida penna secat.
...satis est (vt vis) quod tam bene scripsit amicus, PA.
Te frustra crucians lædis amicitiam.
...quia quot capitum, tot sunt discrimina sensus, PI.
Iudiciiq; placet forma quibusq; sui,
...on sua vult quenquam iurare in verba, iubendo
More tyrannorum quæ sibi cunq; placent.
...um modo quam cuncti sensu testante fateri
Coguntur, constet res pede firma suo,
...ibera permittit rationum cuiq; suarum
Optio sit, nullis arbiter esse volens.
...uic tua musa comes vis (credo) subuolet, vt se PA.
Confirmet veteris lege sodalitii.
...oc ita sit. Verum si paulo tendimus vltra PI.
Non tamen accuset me rationis amans.
...amq; probare ex hoc sensu, & ratione probato
Exemplo historias Cæsaris opto mei.
...st mihi cum doctis res, indoctisq; futura,
Quos operis doceo sumere pensa noui.
...os rerum prompte monet experientia, verum
Sola illos ratio firma valensq; trahit.
...rorsus si quantum scripta modo congruit horum
Historiæ ad nostram consona materies,

Tam foret huic etiam, quem rodis dente maligno
Cæsoni nostro suada di erta fauens,
Viueret, ac posito vagitu audacior extra
Proferret patriam prima trophæa suam.
Et faciet quamuis nascentem homicida necare,
Seminecemq; ferox contumulare pares.
PA. Testibus hoc quamuis, digitoq;, oculoq; probatum
Sit tibi, nunc quid agis quod nec agaso que t?
Quod medico dignum est, ratione exquire magistra
Quæ sit tam raræ causa scienda rei.
PI. Lusum igitur missis pharetratus Apollo camœnis
(Ne sit eis longa hæc quæstio n stra grauis)
Tam bene coniectans mihi collimator adesto,
Oraclum ancipiti ne det inane scopo.
Planius, & rudius. Non hanc certatur ad aram,
Præmia facundi quis ferat eloquii,
Ornari suscepta negans fortasse doceri
Materies musa se rudiora sinet
Omnes sed quando non omnia possumus edat
Cui mea sunt nihili quæ meliora potest.
At spatiis ardens porrecto ludere campo
Cursor, in hanc Ithacam mittere nolit equos.
Voti muto nihil. Qui luminis auctor Apollo est,
Auctor & is nostri carminis esto fauens.
NEMO hæc prima negat. Si pars quæcūq; (sed illa
Cui caro præsertim est propria materies)
Si pars illa, inquam, viuens, & saucia, viua,
Et læsæ insideat, consimiliq; sibi,
Deniq; si requies sine motu vulnus vtrunq;
Diuul-

iuulsuro illud sit diuturna satis,
dente illis genuini nectare succi,
tq; calore suo conueniente loco,
det haud dubie naturæ vt lege potentis
ulnera iuncta prius mutua vulneribus
crescant lento decursu temporis, inq;
traq; continuum corpora corpus eant.
eglecta coit palpebra erosa, vel arctos
ippa diu cohibens lumina fasciolis.
vesica mod ,propriumq; vretra meatum
rctat eis, quorum est mictio difficilis.
oit exterior testis membrana Iumentis
aucia cum scroti vulnere contigui.
ita cuius hiat carnosæ sectio partis,
nit acu medicus vulnus vtrinq; suens.
iq; sic reparat labrum Chirurgus hiulcum
ntercisa prius circiter ora ligans.
teri vulnus cum fœtus vulnere iunctum
Naturæ sanans vis requiesq; ligant.
M mihi da (nec enim fieri nequeuntia, sed quæ
Nemo suis oculis non videt opto dari.)
matrix (inquam) fœtu queat esse retento
In quadam interni saucia partu sinus.
Nunc ego cum medicis has voce recentibus vtar
Pro loculamenti corpore fœminei.
ca sino maneant in honore vocabula: sed cur
Non erit & nostris si volet vsus honor?
mq; sibi proprio quæuis ars nomina iure
Subiectæ fingit congrua materiæ.)]

Matrix

Matrix ergo velim fœtu queat esse retento.
In quadem interni saucia parte sinus.
Nam cur non id erit, si quod prorrheticus inquit
Hippocrates dignum credimus esse fide?
(Si matricis (ait) pars vulnere læua laboret,
Concipit incolumis dextera sæpe marem.
Contra fœmineo conceptu læua tumore
Sana potest, quamuis dextera pure fluat)
Quod si fœtificat matrix ita læsa, quid obstat
Saucia quin fœtum nutriat incolumem?
Sed cur non id erit, si fœtus læsus & ipse
Non tamen inde foras præcipitanter abit?
Hoc mihi donari quasi gratis nolo precari.
Nil mage conspicuum sensibus esse potest.
Nam dudum sanata gerens membra, ora, palatum
Nascendo monstrat læsa fuisse puer.
Vidi ego nascentem cui fractum occalluerat crus:
Fregisse illum crus ante necesse fuit.
Facta prius labri fœtum dum venter haberet
Vulnera, quando oritur sana videre licet.

DE læsi porro parte interiore locelli
Sanata par est, & manifesta fides.
Noui ego, (sed cui non eadem tam sæpe videntur,
Vt sit inanis ad hæc testificanda labor?)
Noui (inquam) fartas mola quas, vteriq; dolores
Pignoribus saluis sunt comitata diu.
Denique queis mirusq; cruor, pituitaq; putris,
Et quouis grauius virus odore fluens

...tibus illæsis tamdudum erupit abundè,
Dum sua maturis partubus hora foret.
...uin ea sic multis putruit, per vulnus, vt infans
Egressus versum viscera quantus erat
...torris prement iecur, intestinaq; multis
Mensibus, atque annis sospite matre tamen.
...spite matre (inquam) simul, & matrice, negarat
Antea cui partum (facta nouerca) physis.
...amque vterus cum nil dudum stillaret ab illo,
Haud dubie sano vulnere sospes erat.
...ntigit id nuper. Botallius atq; Dioneus
Id videre, quibus non male cessit opus.
...ignus vterq; fide, chirurgus vixit vterque
Aulicus, & regi charus vterque suo.
...uin vaste excisa quamuis matrice, quibusdam
Integer exierit, sed patris inde puer,
...onnullis etiam perfecto corpore viuax
(Mature fuerat cui via facta manu)
...on tamen est vtero gignendi dempta facultas,
Atque enitendi mense dieq; suis.
...ius multa rei patria & peregrina recenter
Sunt exempla fide digna notata mihi.

...S igitur positis, læsum volo vulua puellum
Immota immotum saucia contineat;
...e tamen, vt puerum pars illius intima pascens
Illius immunis vulneris integra sit.
...amque aliter vesci qui tandem posset? ibique
Nascendi expectet tempus adesse puer?

Ergo

Ergo ſit, vt matrix alia quam parte ſecundas
Excipit in pueri ſaucia vulnus hiet.
Annonam ſiquidem matrix depromit alumno
Ex hac duntaxat prouida parte ſuo.
Quæ ſi læſa foret, miſero properaret abortu
Embryon elabens, eſurienſue mori.
Ille autem lapſus, clades inferret ab illis
Longe alias, paſſa eſt quam Senonenſis anus.
Hic igitur non eſt quod quærimus. Ergo locelli
Quæ puerum nutrit vulnere pars careat,
Sola ſed illius ſit pars oblæſa, propinquum
Qua pueri plagæ concaua vulnus habet.
Sanatos poſthac fœtum, fœtusq́; parentem
Vt volo, quodq; mihi poſtulo iure dari.
Ambos vna arcte veluti compage cicatrix
Sic iunget, nequeat partus vt inde ſequi.
SED quia forte aliquis nobis contrarius illud
Non dabit, hic mihi quod poſtulo iure dari,
Obſecro per Muſas hic paulum excurrere (ſi quid
Nunc ceſſare potes) me patiare libens.
Temporis exigui fiet iactura: reuertar
Huc propere: breuis eſt hæc via, ſcabra licet.
Nam quibus aſſeritur vuluæ teſtudine tota
Affigi chorion mordicus in grauidis,
Impugnant opera quod nos tutamur eadem.
Qua licet ergo illos conciliare volo.
(Nomine ſed chorii chorio quoq; iuncta placenta,
Vtraq; cui fœtus vaſcula contribuit.
Vt mihi ſit per te mens intellecta paciſcor,

In medio chorii quæ sedet, ac vteri
Illud idem sibi vult vulgata licere secundæ
Dictio: doctrinæ nomine multa licent)
Quisquis id asseruit, si firmiter omnibus omne
Vult chorion vuluæ partibus esse tenax
Fallitur; idq; docet grauidæ dissectio, quam mors
Ante suum rapuit dura puerperium.
Iam si fert geminos non vno semine cretos,
Atq; suo quæq; est fixa secunda loco,
Neutra omnes vteri poterit contingere partes.
Talibus at duplex esse secunda solet.
Hæc ita si constant, sensum ratione secuta
Desipiunt, si qui tam manifesta negant.
Obijciunt geminis vnas sæpe esse secundas:
Hystera tunc (aiunt) vndiq; sic premitur,
Vt simili chorion respondens mole gemellis,
Illius omne intus tangat vbiq; latus.
At puto si chorio gemini stabulantur in vno,
(Vt plerunq; docet scriptio dia seris)
Non ob id est vtero toti vt sit iuncta necesse
Illa ambit fœtus quæ toga larga duos.
Nunc vtero satis est illi pars vna secundæ
Hæreat, insit ei stirps numerosa licet.
Sic vno geminos Pollucem, & Castora in ouo,
Aut chorio clausos simplice Læda tulit.
Quos ouo conclusa alio simul edita fertur
Esse soror Troiæ postea pernicies.
Non vtrunq; vni loculorum mordicus hæsit
Siue ouum parti, siue secunda tenax.

SED

SED quod is vsq; adeo signanter scripserit illud
De geminis vno semine progenitis,
Hoc eius memori dictum volo mente recondas,
Ne noua post dicas quæ paradoxa dabo.
Nempe quod agnoscunt gemini plerunq; parentes
Diuersos, nec quem dicat vterq; suum.
Nam quæ de solis est eius facta gemellis
Mentio, queis vnum semen habet chorion,
Innuit ex vario generari semine binos,
Atq; ambos varium vult alat vt chorion.
Nam reliquis vnas scribit satis esse secundas,
Ex vno quibus est semine materies.
Doctus Arabs (qui vix fuit experientior alter
Chirurgus (Bucasis primus ab Hippocrate
Tres quatuorue quidem simul edi, non tamen illis
Plures vult vno posse puerperio.
(Communi natos naturæ lege putauit
Hoc demum numero viuere posse senex.
Sunt quibus ad decies numerus succreuit, & vltra
Portenti tamen hoc creditur esse genus.
Vno triginta quædam peperisse refertur,
Enixu mulier pignora viua quidem,
Mox tamen à partu, sunt omnia mortua. Spernit
Ars, quod naturæ deuius error aget)
Quatuor iis vnum chorion facit. Attamen vno
Concubitu ne sati sint prius, ille tacet.
Ecquis enim exacte distinguere poßit, an vnum
Agnoscat patrem spermaue tanta phalanx?
HO

[...]t tamen illorum dictum est dubitabile, quodq;
Nunc obstetricum non solet vlla sequi.
[...]m perhibent cunctæ sua semper cuique volucra
Obuolui, geminos cum parit vna parens.
[...] nō discernūt (nec enim dignoscere promptū est)
Vno sint ne sati spermate, vel gemino,
[...]lta anus obstetrix à nobis sæpe rogata
Illud idem constans testificata fuit.
[...]co tamen plerunq; secus contingat, at vno
Vt sunt in fœtu monstra bicorporeo.
[...]chorion duplex, sic omphalus vnus, & alter
Vno confundi corpore mixta queunt.
[...] veluti natura illex quæ fecit abhorret,
Sic nihili facit ars hæc imitata ducem.
[...]qui pro vetulis quod eundem certet in ipsum
(Si modo de geminis omnibus illud ait)
[...]met exemplum quo se defendere possint
Temporis, atque loci connotat indiciis.
[...]s enim (memini) liber est epidemica tractans
Septimus, illustrem qui docet historiam.
[...]mina Dorisci (cuius fuit incola natus
Terpida vulgari nomine notus ibi)
[...]into mense grauis, geminorum fasce, cadendo
Cæpit abortiuo læsa dolore premi.
[...]x vnum exclusit chorio veniente, sed alter
Substitit, & fratri noluit ire comes.
[...]ra matre licet, denis quater ille diebus
Scribitur in ventris delituisse sinu.
[...]ndem vi morbi matrem quassante, sequutus

Est fratrem frater matre dolente dolens.
Dic (cedo) qui potuit chorio sine viuere tantò
Tempore, si geminis vna placenta sat est?
Nam prior abstulerat (vel eo testante) volucrum
Ergo suum gemino cuiq; fuit chorion.
PA. Fit tamen interdum (raro licet) idq; probatum
Exemplis aliquot sum memor esse tibi.
Sed si fit (quod ais) fœtus iam grandis ibidem
Matre diu viua mortuus vt putreat,
Credo ego quod chorii membrana, caroq; secund.
Putruerat veniens; sed male nota fuit.
PI. Putruerit sane: sed credo fatebere mecum,
Non animaduersum tale quid Hippocrati.
Nam quia nesciuit varii fuerintne parentes,
Aut an ab vno illis semina bina patre,
Nil nocet illud ei, quod ab ipso duximus ante
Exemplum chorii simplicis, aut gemini.
An vocat in testes mœchum admissura latenter
Fœmina visuros virgo grauisne fiet?
PA. Pro, pudor: Hippocrati non obseruata fuisse
Omnibus in morbis omnia? quid loqueris?
Quod verbi monstrũ? PI. Generalia scire professus
Singula non sciri scripsit Aristoteles.
Ista minuta potest nemo simul omnia nosse.
Quin tu qui magno maior es Hippocrate
Ecce negas tot visa viris te posse videre,
Vel si visa tibi te quoq; teste forent.
AMBIGITVR porro (saxo experientia cesset)
Hinc illinc ratio quæ sit habenda prior.

...eminis etenim chorion non amplius vnum
...alibus haud tribuunt, hoc rationis habent.
...phalus vni vnus stirpi datur: ill. secundam
...um venis profert, cumq; parenchymate.
...a per eas sua nutrimenta ten. llus
...etus habet, futuro quæ trahit ex vtero.
...orion commune foret, communia vasa
...la essent, per quæ victus vtrisq; meat.
...ula cuiq; tamen nascenti appensa videmus
...tra imos medii corporis ire sinus.
...ulus ergo suum chorion, ceu vasa tenebit
...mphalica intra vteri qui latet antra puer.
...uidam. Nostris aliud placuisse videtur,
...aturæ quanti est scire latentis opus:
... quid obest (dicet Cous præceptor) in vnum
...e chorion duplex Omphalus ire queat?
...contigerint geminorum v.sa vicißim,
...s vnum mixtis mixtum erit & chorion.
...per Omphalicos trahet hac, illacq; meatus
...riuatim allectum stirps sibi dupla cibum
...ultas vna fibras pandere videmus
...b radice vno semine progenita,
...eadem radix per eas nutrita vicißim
...uribus est ramis vnica sæpe satis,
...enitura potest chorion multiplici textu
...dere, quod geminis sit satis alueolis.
...int de geminis obiter perstricta; sed illis
Quos vno gestat semine fœta parens.

Ast alios omnes duplex ea culcitra nectit
Diuersis vteri singula quenque locis.
Hoc in multiparis animalibus experiens vir
Obseruat claro clarius esse die.
Πολλυτόκȣ generis mulier cum viuat, eodem
Cur non illa dabit iure puerperia?
Quicquid id est, pariunt animantes pignora par
Vno diuersos visa referre patres.

INTEREA ex dicto Hippocratis memor esto prior
Quod iam fœta super fœmina fœtificat.
Inde fit, vt variis vterum conceptibus vnum
Distenta, hos vno tempore non pariat,
Sed cum maturum peperit, sæpe edit abortu,
Post genitum mater bis grauis exanimem.
Id probat euentus. Sed nunc exempla referre
Non procul hinc nobis cognita vera duo
Non vacat: à cœpto nimium discedo priore,
Quanquam etiam primis posteriora quadrat.
Ecce cachinnaris paradoxon id esse quiritans
Quod loquor: at mihi res cum ratione fauet.
Si tibi nec ratio nec res satis esse videtur,
Auctorem dedimus quem colis Hippocratem.
Nunc edictum eius meditor ratione probare,
Hostis in hunc si quis dicere sponte velit.
Ad chorion veniunt ex fœtus ventre meatus
Omphalici per eos vt trahat ille cibum.
PA. *Sunt tamẽ ex chorio quibus Omphalus ire putat*
In fœtum, contra quos tibi bella paras.

Obst

PI.

...as ne properem. Veteris tibi non placuisset
Discipulo Samii lex taciturna senis.
...rogo cur chorion potius foret ortus eorum
...ntra vterum matris dum genitura latet,
...um venæ portæ sint intestina, lienue
Natis principium, ventriculiq; caro?
...nq; fit vt simili, sed non simul vtraq; nobis
Officio prosint, tempore quaeq; suo.
...elut infanti trans hepar ductibus ad cor,
Sanguinei trahitur portio cocta cibi,
...q; ipsos ab eo vitæ venit aura secundis,
Qua sine succus ibi qui latet esset iners,
...er id attractu cordis vescentibus aura
Aetherea portis potus, & esca meant.
...a propositis subducta collige mecum
...d ratione refert quod breuis Hippocrates,
...phalus ex iecoris vena de corde profecta
Vas habet irriguo sanguinis amne fluens.
...is ei simplex; sed eodem ex viscere duplex
Vas splenem versus transmeat ima petens.
...eminis vno conceptis semine, vasa hæc
Sunt vtriusq; adeo sæpe propinqua sibi,
...phalus vt duplex chorion concurrat in vnum,
Tracturum ex vtero quod sit vtrisq; satis.

PALÆOMANES.

...CE iterum nobis noua cantio. Nam paradoxos
Adscribis cordi, quod schola dat iecori.
...n bene iacta super tibi fundamenta nouatur
Officiens medicis structio luminibus.

Nunciat ergo nouum tibi noster iudice phœbo
Cætus opus. Phœbo iudice lite cades.
Hippocratis nostri primos deus arbiter ille
(Si forsan nescis) scribitur inter auos.
Scilicet in chari nigrum præfiget amicos
Symnistas iudex theta nepotis auus.
In te Graia sui iurans in verba Galeni.
Atq; Arabis surget barbara secta ducis.
Fumosus veniet Paracelsi exercitus, ignes
Tartareos minitans, sulfureasq; faces.
PI. His ego (quando sibi nil cum rationibus optant
Esse rei) longum mando valere libens:
Relligiosa illos veneror pietate sacroq;,
Vt diuis supplex quæ paradoxa vocas,
Sed (scio) cessarent illis paradoxa vocari,
Audirent si quæ nos noua causa mouet.
Nam si principiis respondent orta, soletq;
Fonticulo similis riuulus esse suo,
Quis non fibroso venam de corde cauoq;
Fibrosum atq; cauum corpus habere putet
Ac non de mixto quasi crudæ sanguine carni,
Quæ rude constituit, conglomeratq; iecur?
Non nego quin scriptis hæc sint aduersa Galeni:
Sed mihi fautor adest magnus Aristoteles:
Quin facit Hippocrates cor fontem sanguinis, erg
Non alio natum hoc vas decet esse loco.
Sæpe illi fateor scriptum secus esse: sequutus.
Tunc tamen (vt reor) est sensa recepta patrum.
Attamen in cunctos à nostris stare videtur
Partib

Partibus id sua quo quisq; probare solet.
...m cum subsidio sensu ratione magistra
Vtentis cuncti vel noua rite probent,
...c etiam præter quorumuis scripta sciendi
Instrumenta mihi bina fauere queunt.
...positis salua medicarum pace scholarum.
In nouo queis fœtus est sensa venire pudor,
...n modo non venient ob id immutanda medendo
Multa, ægris damni prodeat vnde timor,
...d potius certa melior spes vtilitatis,
Affecti nota principe parte loci.
... quia nos alio pensum vocat, exiguisq;
Materies elegis currere tanta nequit,
...uribus abstineo. Nam iudex noster Apollo
Vix dabit vt versu liberiore canam.
...rte erit vt posthac fretus musa auspice scribam
Commodius veri quod mihi suasit amor.
...uamuis hoc posito iecoris splenisq; receptum
A medicis per te corruat officium,
... sit ob id formas mutare necesse medendi
(Quod nequeat radiens ipse vel Hippocrates)
...int tamen illa volo quæ nobis somnia narras
Vera: licet præter somnia nil mihi sint.
...rgo iecur tibi sit, cor, pulmo, arteria, vena,
Sanguis vtrinq; fluens, omphalus atq; lien,
Quod petis, & veteres alio migrare colonos
Hospes præcipiens in noua regna veni.
...ed quæ de geminis vario nascentibus ortu
Nec patris vnius semine progenitis,

PA

Tum quæ de choriis illorum plurima garrit
Disparibus ludens hæc tua musa modis,
Ad causas fœtus tamdudum in ventre morantis
Quis non quam nihili sint facienda videt?
Eludis nimium longis ambagibus, id quod
Succincte fueras scribere pollicitus.
PI. Quid si etiam neruos ab eodem viscere primum
Fibrarum audieris ducere principium?
Quid si sensifici primam debere vigoris
Scintillam cordi constiterit cerebrum?
Quid si tres veluti cordi præstare culinas
Pulmones, splenem, scripsimus atq; iecur,
Sic cerebrum missam subiecto ex corde futuri
In nobis motus postea materiem
(Vtpote prætenues ex sanguinis amne vapores
Per fibras currunt quæ super ossa suas)
Concoquere, & propria vi coctos rursus eidem
Nempe reposcenti reddere principio,
Vt radiis omnes illustribus impleat artus,
Sensus, & motus vis ciet vnde suos?
Iis scio concessis mutanda venire medendo
Pauca, sed assuetis forte probanda magis.
Quo quisq; est melior, quo doctior, arbiter idem
His spero nostris æquior esse volet:
Sed quibus imberbes quod prædidicere fateri
Perdendum pudor est, ijs ego mando vale.
Imponunt iecori morborum exordia quæuis,
Dent aliis quanquam paucula visceribus.
Vi

[V]ix tamen eiusdem vitio sine creditur istis
Vel minimam morbus lædere particulam,
[P]rincipis interea (cuius vis fertur in omnes
Particulas) cordis sollicitudo iacet.
[H]æc alias melius fuerint si forte probata
Arbitrio medicæ qualiacunque scholæ;
[N]amque meis nolo (quasi sint consulta senatus)
Verbis absque eius lege sit vlla fides.
[S]ed legem ratione regi præeunte precatus
Ad cœptum redeo quod mihi restat opus.

[P]ROPOSITO quæritur me longius ire camœna
Clauda, nec his olim cognita carceribus
Namque pedem nolens (me vim faciente) recenter
Intulit huc campi liberioris amans.)
[S]ed tuus è medio retrorsum sermo subinde
Me reuocat studio, nec properare sinit.
[A]ttamen annueras vt pauca probare volenti,
Quæ nondum fuerant cognita vera satis
[E]x patrum scriptis, aut ex ratione liceret
Vestigare illis surgeret vnde fides.
[A]t nunc nec ratio, nec res satis esse videtur
Ipsa tibi, sed nec maximus Hippocrates.
[I]ure tuum simili mirari sperno sophisma,
Quod tam magniloquo turgidus ore boas.
[S]i quis enim vidi, tetigi, si denique feci
Dixerit, adductis testibus illa probans,
[H]æc ego non legi respondes: omnia tanquam
Sint vel scripta olim, vel modo lecta tibi.

Sed qui lecta tibi primum scripsere, necesse est
Scripsisse aut quod eis antea visa forent,
Aut quod ab hoc primum qui viderat, audieratue
Audissent, sciri qui potuere secus?
Cætera ceu vanæ deliria Dædala mentis
Spernebat veterum candida simplicitas.
Est aliquid magno noua sensa auctore tueri
Vt decet, vtq; locus, materiesq; volunt,
Sed noua proferri ratio quoq; debet, vt illo
Ceu gemino quodam stet pede firma fides.
Nunc nisi quis pleno totos citet ore Galeni
Hippocratisq; libros serpet ineptus humi.
Id faciens auro vendit manifesta scienti
Se falli populo somnia vaniloquus.
Scribentum nomen miratus, numine veri
Spreto, nil veri quam simulachra colit.
Mancipium falsi dominam non ausus adire
Penelopen famulæ flagrat amore procus.
Noui ego qui scilus dum vult prædoctus haberi
Sic amat auctorum verba referre memor.
Vt puerum sæuo credas dictata magistro
Reddere, vel mysten verba sacrata loqui.
Hoc agit obtrudens scriptores cautus, vt illo
Ceu clypeo tutus pectus inerme tegat.
In sua si cogas alienis ire relictis
Irus erit subito qui modo Crasus erat.
Non aliter quisquam sensus communis inanem,
Et vacuum solida se ratione probat.

Furtiũ

Furtiuis cornix nudata coloribus isto
More fuit volucrum fabula facta gregi.
At tibi quando libet sic insanire legendo,
Scriptis vt plusquam sensibus attribuas,
Postponam quicquid sensus ratioq; ministrat,
Ex veterum scriptis hæc noua nostra probans.
EX IOVIS ALCIDES, *ex Amphitryonis Iphiclus*
Semine, fasce vno est ventris vterq; satus.
Tempore non vno genitos vna edidit hora
Multum dissimili semine fœta parens.
Fabula narratur vero pro teste. PI. *Sed optas,* PA.
Scripta vetusta dari, scripta vetusta damus.
Ista quis ex veterum monumentis eruta priscis
Nescit? PA. *At historicis certior esto fides.*
En tibi de multis vnum quod prodidit ætas PI.
Illa prior scriptis tale puerperium.
Ediderat geminos Proconessa, sed ille marito,
Hic natus seruo est omnia persimilis.
Concubitu fuerat non vno natus vterq;,
Attamen in lucem venit vterque simul.
Hanc ex Græcorum descriptam annalibus ad nos PA.
Transmisit senior Plinius historiam.
Vis exempla dari libris descripta Latinis, PI.
Græcorum dictis credulus esse timens?
Hoc idem raro nascentes more Vopiscos
A priscis dictos autumat Ausoniis.
Id scribens opera partum hunc agnoscit eadem.
Sed potior medicis est adhibenda fides. PA.

Huic ego non credam paucis mendacia veris
Cum sine delectu misceat innumera.
Aequius est medicis medica credatur vt in re,
Sutor de crepidis arbiter esse potest.
PI. Temporibus patrum medicæ Gordonius artis
Scriptor, & in praxi creditus Hippocrates
Præuius, & primi gestans insignia pili
In morbos iuuenes ducere suetus erat.
Ex pulchro scribit quandam peperisse marito
Formosum puerum, consimilemq; patri.
Illa eadem (nondum vacua matrice) diebus
Post paucis alio est functa puerperio.
Matris amatorem primus referebat apertis
Indiciis, quibus is notus adulter erat.
Deformi genitore satus deformes habebat
Conspicuas alter patris vbiq; notas.
Si proprio est similis conspectus vterq; parenti,
Sic humeros, oculos, ora, manusq; gerens,
Præterea vario si tempore fœtus vterque
Iusta creditus est editus esse die,
Tempus oportebat materno in ventre morandi
Implesset nato fratre relictus ibi,
Atq; adeo vario generari tempore binos
Et grauidæ incolumes posse patere locos.
ECCE RECENS aliud q; si de pluribus vnum
Audieris, dices, desine plura; sat est.
Maturum peperit quædam Germana secundo
Euentu, intra vterum nil superesse putans.
Alter

Alter vix quatuor conceptus mensibus, atq;
Exiguus, tenuis, molliculusq; puer,
Et primæ referens in corpore signa figuræ,
Vno post natus scribitur esse die.
Depulerat matrix partu commota priore
Hunc lochii mersum flumine sanguinei.
Hoc sine, vitales (dubio procul) isset in auras
Tempore maturus fœtus & ille suo.
Vir grauis, & nulli scriptis non notus, apudq;
Germanos medicæ nomine clarus opis
Dodonæus ait. Quorsum mendacia cum res
Nullum mendaci fert operæ pretium?
Hora, dies, mensis, scripto signantur & annus
Aequandæ primis partubus historiæ.
Ne triuiale puta quod is obseruare, velutq;
Mirum aliquid voluit scribere doctus homo.
Ecce iterum rides. IGITVR *de more medentum*
A simili capiat res dubitata fidem.
Nam stirps multiparis vno numerosa quibusdam
Partu non vnum visa referre patrem
Id fieri plerunq; docet. Fas esse putamus
Hæc conferri illis hactenus à medico.
Parcat relligio, parcat reuerentia gentis
Humanæ; amborum est par prope conditio.
Secta sit à medico bos, simia, capra, catella,
Sus, pecus, & leporum fœmina ventre grauis.
Secta sit & generis nostri fœmella volenti
Scire quid intus eis pars Deus indiderit.

Menti-

Mentibus exceptis (quarum est cœlestis origo)
Atque aliis paucis cætera conueniunt.
Vix erit opponat quisquam (nisi certe iniquo
Iudice) quod tanta sit ratione prius.
ERGO liquet vario fata quædam tempore posse
Edi non iisdem pignora temporibus.
Stat sua cuique dies veniendi in luminis auras,
Et sua legitimi temporis integritas.
Rara auis, at spatiis longe distantibus ille
Maturat nasci cui genitura prior.
Succedit fratri longo post tempore frater
Incolumi, & viuo, viuus, & incolumis.
Nos apud haud pridem res non semel acta probare
Nunc etiam viuis testibus ista potest.
Talia rara licet mihi sunt bis visa stupenti:
Vanus erat mihi quæ tunc recitare labor.
Nunc quod inexperti nondum videre medendo,
Hoc oculatus eis, experiensque loquor.
QVID mirare stupens? medio mola tēpore grandis
Sæpe ruit grauidis absque puerperio.
Siue autem fœtis de semine sumpta virorum
Inualido fit tam bruta rudisque caro,
Siue fit è solo muliebri semine, quod se
Fœminei posthac amine fluoris alat,
Sæpe tamen vuluis fœtu diuturnius hæret,
Subducto pueris crescere sueta cibo.
Qui DEVS in nobis solita quasi lege gubernat
Omnia, sæpe nouo plurima more facit.

Sed

[S]ed mens cæca hominum tanti secreta magistri
Scrutando densis cæspitat in tenebris.
[E]x iisdem sequitur iam fœta vt vulua patescat
Conceptura eius pignora quæ geminat.
[A]t tamen inficias horum sententia, fœtam
Qui nisi quando parit posse patere negant.
[S]ED redeo ad causas fœtus sine pure retenti
Elusiq; diu fata puerperij.
[E]xiui fateor spe longius, at redeunti
(Nondum vesper adest) vir bone pande fores.
Conueniant igitur vulua, fœtusq; vicißim
Vulnera, sed dictis neutra recepta locis.
[H]oc cedo qui fiet? si totas teste Galeno PA.
Sperma recens vuluas occupat, idq; tenax?
Semine nam crescit chorion crescente, ministrans
Illi pascendo quod satis esse queat.
Omnibus affigi chorion tunc ergo necesse est
Expansum interni particulis vteri.
Sic fiet chorio interstante, vt nulla locelli
Saucia pars fœtus tangere membra queat.
Hoc tibi (ne spera fieri sine puluere victor)
Non damus, vt tibi vis quidlibet esse datum.
[I]d certamen ego mihi decertasse videbar, PI.
Et vicisse, tamen rursus ad arma vocas.
Cautior in reliquis nimis hac in parte Galenus
Priscorum scriptis credulus id docuit.
More suo propria (res est non parua) cadauer
Præstiterat grauidæ dissecuisse manu.

At

At non ingratus sic audio scripta magistri,
Nil vt in hac falsi re docuisse velim.
Nam veluti pudor est eius non credere scriptis
Discipulos, sic est prodere vera nefas.
CONCEPTVM fateor complectitur vndiq; semen,
Et totum placido vulua calore fouet.
(Hoc est quod voluit mens (vt puto) dia Galeni
Anceps lectorem scriptio ne cruciet.)
Sed quæ viuidior pars seminis intus habetur,
Alterutrumne latus fœmina masue petit,
Cui primum parti loculorum occurrit, adhæret;
Et chorio proprium dat retinere locum.
Cætera pars vteri non est affixa secundis,
Vt spatio ludat liberiore puer.
Illic ergo vterum lædi supponimus, illic
Hærere infantem vulnere continuo.
Hæc aliena fides errandi maior eidem
In prægnantum vteri corpore causa fuit.
Detulit hic etenim nimium scriptoribus idem
Forsan ob id grauidas segnius exsecuit.
Quo prægnans matrix fœtu mage tenditur aucto,
Hoc magis exili corpore constat (ait)
At secus est oculis testantibus, & ratione
Sensibus haud dubiam conciliante fidem.
Vesicæ simili non constat corpore vulua.
(Vt reor errandi hinc causa suborta fuit.)
Illi duræ magis substantia nectitur, isti
Mollior, & magis est obsequiosa caro.

Spongia

ngia fungosos non tot habet vlla recessus,
In quibus hospitis est, prima culina noui.
ipit, & vacuat stillantia lotia cystis,
Nulli præterea subdita seruitio:
ipit, & retinet muliebria menstrua matrix
Vt coquat, & puero præparet inde cibum.
ra puer maior sibi vult alimenta minore
In maiore eius mole reposta coqui.
le est vt partu sit spißior illa propinquo,
(Sit licet haud vllo tempore tensa magis)
am dum fœtura nondum præsente, vel ipsa
Incipiente illic nilue parumue tumet.
ctenus hæc. Nunc vt quod nobis instat agamus
Ad prius incœptum nos referamus iter.

R G O persanet natura vtrosq; priusquam
Partus eat; fieri quæ peto cuncta queunt.
rte ita sanatos fœtum fœtusq; parentem
Vt volo, quodq; mihi postulo iure dari.
nbos vna (inquam) velut compage cicatrix
Sic iunget, nequeat partus vt inde sequi.
amq; suo quamuis soluantur tempore fœtus
Vasa quibus medio ventre solebat ali,
on tamen explodi nisi cum matrice sequente
Ipsa hærens vuluæ sarcina dura volet.
AE C puto frustrati vera est occasio partus,
Euentu causam testificante suam.
am duo (nempe vteri fœtusq;) cadauere secto
Corpora sunt vno nexa reperta loco.

Forte bicorporeis monstrosa figura gemellis
Sic sibi consertis inde venire potest.
IAMNE tibi satis est hac factum in parte? tacendo
Consentis? vires collige, nec fugias.
Hæc tibi, queis in me decertes arma ministro.
Quæ propius feriant cudere nulla potes,
Sed quo sint clypeo mox excipienda docebo,
Quaq; tuum repetant arte retorta caput.
PA. *SIC igitur dicas, iis quæ tibi tradimus armis*
Instructus, tua cum sint modo rapta tibi:
Hæc Rossete duo tibi dono. Nempe locellos
Cum fœtu lædi non parientis ob id.
Vtraq; præterea sanescere vulnera, sed quæ
Coniunctim sese tangere posse nego.
Nam quæ sudorem fœtus membranula seruat
Amnios, hanc omni proxima parte tegit.
Altera succedens crasso mage corpore constat
Vrinam pueri ventre latentis habens,
Tertia porro ambas, superextat, multipliciq;
Vasorum textu pignus id omne tegit.
Vtraq; primarum tactu defendit ab acri
Salsæ pignus aquæ, molliculamq; cutim.
Præterea intra vterum præbent crescentibus vsum
Culcitrulæ, cui tunc molliter insideant.
Post duce natura quadantenus vtilis humor
Ad bene nascendum præparat vdus iter,
Hoc ni fiat enim, laceris sed diffluat humor
Iis tunicis, & quæ tertia, germen alit,

Mox erit vt sensim fœtura macrescat in aluo
Aridula, nasci postea difficilis.
Ergo nec illa queunt vniri vulnera secum,
Vtpote tunc mediis dißita corporibus.
Sic primum tua prima negans postrema fatebor Pl.
Pleraq;, sed tibi plus quam nocitura mihi.
Si vasa excipias alimenti longa, parentis
Cum fœtu vuluam vincula nulla ligant.
Nam quamuis eadem fœtumq;, vterumq; vicißim
Coniungant nexu liberiore sibi,
Dicere vasa quidem potes, annonæq; meatus
Atq; auræ ductus (si placet) ætheræ:
Vincla tamen non sunt, nec enim firmatur ab illis
Intra matricis paruulus antra puer.
His affixa quidem mordax placentula nexu
Hæret, sed pignus non ligat illud alens.
Attamen eius amans vterus conseruat amore
Alterno captum, sicq; fouere solet,
Vt nisi quid violens ambos offendat, in illo
Gaudeat hospitio mensibus esse nouem.
Longa vides ea vasa, cibum mora longa laborat
Sanguineum fœtus quam breuis vtilius.
Sed contra breue quam productum firmius arctat
Dißita, quod vincli fungitur officio.
Sæpe autem gyro fœtum multiplice nodant
Gaudentem vario membra mouere situ.
Sed nisi præcoctas in eis anfractibus auras
Per ventris medium mater amica daret,

Eliso multi morerentur gutture, nondum
  Edendi, chorio non veniente foras.
Iis cibus, iis aer animalibus vtilis intrat,
  Cum gula, cum pulmo deneget officium.
PA. An tamen in fœtu geminans arteria vestem
  Pulmoque cum cordis corpore se moueant,
Nūc Medici certant. PI. Sed adhuc sub iudice lis est
  Lis non hic, sed alio dirimenda fore.
SED volo succingat totum omni ex parte puellum
  Intra fœmineos trina secunda sinus;
Lædi sæpe solent prægnantum in ventre: sed illis
  Sæpe fit vt ruptis qui liquor intus erat
Præpropero grauidis labatur tempore, citra
  Interitum fœtus, matris & exitium.
Inde fit vt fœtus non impediatur ab illis
  Parte aliqua vulua tangere posse latus.
Amnion haud magno dicunt persæpe periclo
  Disrumpi in grauidis ante puerperia.
Attamen est scripto testatus Arantius istis
  In perscrutandis partubus experiens
Quadrupedum tunicas tres esse in ventre parentū:
  Sed nos contentos esse duabus ait.
Rumpitur interdum grauidis Allantica, nec tunc
  Est grauius multis sæpe puerperium.
Hæc siquidem meninx non aduertentibus (vt fit)
  Rupta, (quod in teneris fit cito corporibus)
Infantem totum sæpe haud complectitur, imo
  Vix caput in rugas tota retracta tegit.

Tunc,

...nc, vittæ ritu, naſcentes ſæpe coronat,
Quod vetulis lætum vergit in augurium.
...d quis eam, quamuis ruptam, concreſcere iuncto
Cum vuluæ & fœtus vulnere poſſe neget?
...eſcit enim, pueri creſcentis more, velutq́;
Matrix, fœtu aucto, redditur aucta magis
...nc cedo quid prohibet ſe tangere corpora, queis
(Vt poſui) gemino vulnere læſa locis? (*ſunt,*
...d quota quæq; iſto prægnantum illæſa madore PA.
Non flueret? PI. *pudor has id reticere iubet.*
...ucus is eſt, qualiq́; tener non læditur infans:
Lædere nec potis eſt os muliebre fluens.
...e multis igitur mouet hinc vix vlla querelam,
Neſcia, cui poſthac ſit mador ille bono.
...ptandum, fateor, foret hunc ſtagnare, valerent
Haud dubie melius fœtulus, atq; parens.
...tqui de nihilo non eſt, natura quod intus, PA.
Quantumcunq; poteſt, hunc retinere ſtudet.
...am nihil illa facit fruſtra, patiturq; libenter,
Quod non tandem aliqua commoditate iuuet.
...um tamen eſt robuſta, poteſt illæſa quibuſdam PI
Auxiliis ſapiens ipſa carere ſuis.
...tile quicquid agit, non eſt id vbiq; neceſſe;
Quin locat vtilium non pare ſede gradus.
...i tamen, omnibus iis laceris, vrina, madorq;
Præpropero grauidis tempore mixta fluant,
...œtus marceſcit, mater ſic ſæpe putrante
Cum fœtu moritur non paritura ſuo.

Hæc prius acciderat Senomensi fluxio sæpe
Maturum (vt prohibent) ante puerperium:
Inde mali labes fuit altera parturienti,
Sed mage, quod fœtus noxus erat loculis.
Irritus inde fuit puppolabor, vsq; volenti
Vitalis primum corpore lucis iter.
Ergo nec illa neges se vulnera tangere posse,
Vtpote tunc nullis dißita corporibus.
Sed cur non vtero fœtura cohæreat? hæret
Annosæ crescens embryo sæpe molæ.
Quin ea matrici nexu concorpore multis
Propenso ad mortem ventre ligata fuit.
Atqui non raro, fœtus de more, volucris
Pluribus ambitur degener ista caro,
Talia visa mihi taceo nonnulla. Legatur
Scriptor in iis dignus Valleriola fide.

PALÆOMANES.

Accidit id forsan, sed mox putrentibus. PI. *Ergo*
Cur non putruerit, scribere pauca placet.
Prorsus id ex nexu fœtus, vuluæq; tenace
Euenisse illi, non aliunde potest.
Namq; trahens succum vitæ vegetantis ab aluo
Cui concretus erat, nesciit esse putris.
Humor is in talem prope se vertebat alendi
Materiem fœtus, viscera qualis alit.
Hinc excrementi puero minus obfuit, vnde
Perderet hunc succis sanguis inutilibus.

DONO

DONO igitur, quod postquam epigastrica vasa vo-
Prodire in lucem, nulla alimenta dabant: (lēti
Non homo, non animans (anima potiore carendo)
Esset eo vegetans membra calore caro.
POSTEA duritiem produxit adultera quædam
Naturæ proprio functio fine carens:
Qualis vexat eos, quibus est pituita molesta
Partis, & humoris coctio deficiens.
Pars siquidem succi sensimq; diuq́; fluentis
Congerie turgens si male digeritur,
(Algeat an caleat non refert) iudice tactu
Reddi continuo tempore dura solet.
Fontibus in calidis concrescere namq; metalli
Huius, & illius corpora sæpe vides.
Sæpe vides etiam lapidescere ligna sub vnda
Ad sensum rigido frigidiore gelu.
Id Boreæ (vt perhibent nonnulli) frigus, & ardens
Sub cane Phœbeæ lampadis æstus agunt.
Idem limus enim pariter durescit, & aret,
Amborum oppositis viribus id patiens.
Congener est vitris crystallon in igne coactis
Frigore concrescens, perpetuoq; gelu.
Siccat vtrumq; tamen, duratq; (at dispare causa)
Mulciber illa, sed hoc frigoris improbitas.
Vtraq́; sic autem solidat, sic durat vtrumq;
Corpus causa sibi singula dissimilis:
Vt molli nunquam sint sponte humentia fluxu,
Sed formam facies par docet esse parem.

EXTRA quæ fieri causa plerumq; videmus
Ignota, cur non credimus intus agi?
Hic etenim noster mundus conformia mundi
Magni corporibus corpora mille parit.
At frustra est homini penitus tentare repostas
Naturæ vires, ac penetrale Dei.
Ergo pedem refero. Si quis prope quærat in Aetnæ
Quæ subsint flammis semina perpetuis,
Quod Physicæ historiæ descriptor in igne Vesecci
Montis scrutando Plinius ille fuit,
Quod fuit Empedocles sperans se numen haberi,
Si penetrale eius posset inire foci,
Quod Phaeton præceps ex æthere, dum petit ortus
Ignoto cœli tramite nosse suos,
Quod fuit humani generis sator, omnia scire
Qui cupiens, didicit nil, nisi scire nihil,
Hoc erit occultas quisquis temerarius omnes
Promittit mundi noscere diuitias.
Adde quod in multis variat longæua vetustas
Naturam, arcana vi moderante vices.
Ars quoq; naturæ vires ita sæpe prioris
Distrahit, vt memorem vix sinat esse sui.
HINC fit, vt in solidum duretur quicquid eundo
Arescit, terræ portio si superat.
Nostra senescentum siccescunt corpora, nostris
Hæc caro corporibus congener ante fuit.
Ergo senescendo paulatim exaruit, intra
Aegra senescentis viscera massa latens.

t taceam lapides, quos ren, vesica, iecurq;
Intus alunt, iis est si via lata parum,
ernimus effossis testacea corpora scirrhis
Squamas, saxa, pilos, & lapidosa trahi.
nde fit, vt quamuis iamdudum auulsus, & omni
Palpatus varia nocte, dieq; manu,
ebuerit fœtus macer, & vix oßibus hærens
Totus rugosa flaccidus esse cute,
Non tamen is fit ob id partu rugosior illo,
Qui tempestiuus nascitur, estq; recens.
NDE etiam pateat curnam permanserit illic
Tamdudum putri sarcina sorde carens.
Corpora sicca minus sunt putri obnoxia tabo
Humidulis semper, duraq; molliculis.
Fœtulus ex illo nexu viuebat, vt arbor
Insita, vel pigris tuber in articulis.
Matrix namq; oneri victum qua parte coibat
Artubus ingratis reddita sana dabat.
Si crura, & suras tenuat, sic brachia circum
Durus in articulo tophus, & osse tumens.
Hinc matri macies, similisq; per omnia morti
Membra color (quanto tempore vixit) erant,
Inde aliquo vixisse tenus contendimus: at non
Vltra, quam scirrhis, arboribusq; datur.

PALAEOMANES.

Hæc si quam stabili ratione statuta videntur
Esse tibi, gratis quæ dare nemo potest,

Tam foret id certum, quo tempore cœpit in illo
 Mixtim coniungi vulnus vtrumq; loco,
Maius forte tuis paradoxis esset apud nos
 Pondus, an hoc etiam quæso probare potes?
PK. Si quisquam dubitat prius, an post tempora partus
 Legitimi loculis nexa puella foret,
Ante diem partus concreuerat; idq; diebus
 Non paucis adeo firma, tenaxq; caro.
Quo sensus nequeunt, mentis vigor intret, vt iisdē
 Cedere, cum ratio deficit, ille solet.
Nondum legitimo pariendi tempore fœtus
 Viuus erat, cœpit protinus inde mori.
At matris loculo fœtus sic mortuus, vt iam
 Putrere incipiat, se sociare nequit.
Nam si quod moritur fuit ante putredine tactum,
 Aut saltem primo mortis in articulo,
Tunc iam nil superest, quod partes iungat vtrinq;
 Dissimiles similis fœdere coniugii.
Putria sic etenim sanis consuescere nolunt,
 Vt se perpetuo vitaq;, morsq; fugant.
Ergo necesse fuit, dum vita humana manebat
 Huic massæ ante ortus tempora iusta sui,
Hæsisset iam tunc loculis: sed fonte trahebat
 Ad se de gemino tunc ea massa cibum.
Parturiente autem necquicquam matre, puellæ
 Semiuigens cœpit tum quoq; semimori:
Sic non maturum quia tunc viuebat, adhæsit
 Viuentis vuluæ partibus illud onus.

Postea

Postea sed moriens (quamuis vegetabile robur
Hinc traheret) necti primitus haud potuit.
Inde simul constat, cur non putre tempore tanto
Semianimæ massæ semicadauer erat.
AT TIBI nunc meditor naturæ obsistere mystes, PA.
Illa querens dirimi, quæ dirimenda negant.
Est nobis animæ, ac vitæ substantia simplex,
Quamuis illa tribus seruiat officiis.
Quæ vegetat, sentit, fruitur quæ mente, nihil sunt,
Tertia si reliquis desinat esse comes.
Cum moritur fœtus, si mens super astra recedit,
Qui vegetans igitur vis remanere potest?
Huic etenim massæ vegetam adscripsisse videris
Vim post fata, tui si potes esset memor.
Vna (scio) vegetat, sentitq;, mouetq;, sapitq; PI.
Quæ nostris anima est indita corporibus.
Cum pereant aliæ morientibus, vna superstes
Vis animæ supera vescitur ambrosia.
Nunc ratio, nunc mens, intellectusq; vocatur,
Aut si quod nomen dignius esse potest.
Facta sui primum syncera creantis imago
Post ea corporea putida sorte fuit.
Sed Domini bonitas eius miserata ruinam,
Antiquum Nati cæde redemit opus.
Forma hominis vera est, animantis cætera brutæ
Propria censentur, stirpis & arboreæ.
Quanquam sublata, quæ nos vegetatq;, mouetq; PA.
Vi quadam ratio nostra perire nequit;

Nos,

Nos, ratione tamen cœlum subeunte, videmur
  Cum sensu, & motu perdere quod vegetat.
Si vegetans igitur virtus post fata recessit,
  Nec decimo viuens hæc homo mense fuit,
Dic cedo quo potuit vegetatria illa facultas
  Extincti pridem corporis esse loco?
Hæc etenim demum sola est, putrere cadauer
  Quæ vetuit, dicti es si memor ipse tui.
Hoc age, nusquam alio te transfer, totus in hoc sis,
  Serius & quod agis, sedulus illud age.
PI. Quod petis id volui, verum importunior vrges,
  Ad quiduis præceps, impatiensq; moræ.
Hæc caro, dum viuens, nec dum parienda maneret
  Iuncta vtero, sanis vndiq; corporibus.
Alueolis medium ventrem subeuntibus (vt nos)
  Sugebat vegetas in sua membra dapes.
Altera præterea, qua se duo corpora parte
  Vnierant, vegeto est porta nouata cibo.
Verum vbi vasa quibus primum nutrimur in aluo
  Dissiluere, mori paruula cœpit homo.
Nempe carens victu, nec habens spiracula, quinam
  Viueret, humentis mersa cruore loci?
Quid faceret? iunctamne sibi, testudinis instar,
  Ipsa domum nascens tergore deveheret?
Sic ea pro geminis caro fontibus ante rigata
  Simplice post cœpit viuere fonticulo.
Nam fuit ante cibi duplex vegetantis origo:
  Sed tota est decimo perdita mense prior.

Cœpos

Compos enim ſenſus cœpit, motuſq; perire,
Mox vt in æthereum mens remeauit iter:
Aſt ea, quæ partum venientem eluſerat, illi
Quod potuit maſſæ gratificata dedit.
Sed rationis egens motu, ſenſuq; carendo
Non homo, non animans eſt ea viſa caro:
At potius cæſa venientis ab arbore vitæ
Taleolis aliquo nomine digna fuit.
Hæc non ſunt ægri deliria: namque probare
Id vulgo, & doctis paruula planta poteſt.
Altius ex viuis ſurgens radicibus arbor
Flectitur, vt frondem tecta recondat humo.
Tēpore fit radix, modo quæ coma ſumma virebat,
Inter quam, & truncum virgula tecta iacens,
Vere ſequente tumet gemmis, folioq; ſuperbit,
Quoſque dat iis ſuccos, parte ab vtraque trahit.
Nam vetus arbor alit frondem cū prole, ſed illud
Et coma, quæ radix eſt modo facta, facit.
Inde fit, vt ſi frons è fronde enata recenter
Hac poßit ſucci viuere parte noui,
Truncus ei deinceps fit inutilis, & ſine damno
Abſcindi à trunco frons queat illa vetus.
Frondator medium ſi ramum interſecet, illi
Vbere ſubtrahitur victus ab arboreo.
(Aſt aliunde illi vita eſt, fuit ergo reſecto
Huic ramo vegetans miſſus vtrinque vigor.
Sic prior hæc vegetans ratione abeunte facultas
Dum fœtus naſci neſcius interiit,

Quamuis

Quamuis prima foret fuso cum germine iuncta,
Cum sensu & motu est perdita tota tamen.
Sed quæ legitimæ successit degener isthac
Altera vis quædam, restitit vsque tenax.
O si frondator connexa hæc corpora prudens
Sciuisset quinam tunc dirimenda forent.
Credo ego (nec mea me fallit sententia) diuo
Posset adorari sanctius Hippocrate.
NEC *modo sic plantæ iunguntur vtrinq; tenellæ*
Mixtim confuso corpore, sed veteres.
Corticibus pariter cæsis simul amlaqueantur,
Et longa fiunt vnica planta mora.
Ambiguæ ramos plantæ, fructusq; biformes
Mala peregrinis patria mixta pyris.
Radix bina fouet, truncis alimenta duobus,
Obducto vnitis cortice contribuens.
Horum subsecto viget alter trunculus vno,
Amborum arboreis dans alimenta comis.
Planta biceps, eademq; bipes concorpore trunco
Iuncta, volo crure vt secta sit alterutro.
Ex pede qui restat vertex productus vt alter
Se mendicati fonte vigoris alet.

PALÆOMANES.

TALE *tamen grauidis symptoma fuisse videtur*
In nullis, quale hac pingis in historia.
Cur non mille alias tot iam labentibus annis
Prisca ætas matres sic periisse docet?

Credo

Credo fuisse olim: sed (quæ est incuria nostri
Ordinis, aut præceps temporis articulus) PL.
Nullius illarum sectum est à morte cadauer,
Ignoti foret vt cognita causa mali.
Quæ natura exlex agit, est mage sæpe necesse
Noscere, quam solitis quæ facit vsa modis.
Talia namque patent sectoribus obuia, quali
Hippocratis melior lectio nulla datur.
Nam tunc naturam quasi res aliena molestat:
Hanc procul ergo abs se, qua licet, esse cupit
Talia si qua tamen medico sunt forte stupenti
Visa, sed in nullis prodita monstra libris,
Scribere vel timuit nullis credenda, pigerue
Distulit, aut forsan scribere non potuit.
Non leuiora etiam nunc nostras sæpe fatigant,
Quæ (paßim quia sunt obuia) negligimus.
Præstaret putruisse vteros. Nam sæpe putrentes
Iußimus, & lapsos demere sospitibus.
Inde fit, vt forsan dum sano adnexa puello PA.
(Hoc obiter dictum si patiare velim)
Inde fit ergo, vt dum sano coniuncta puello
Matrix sana nihil promouet, vt pariat.
Credi nonnullis tua poßit sectio tuta,
Consilij cum nil vtilioris adest.
Nam si tam vacuæ, quam fœtæ morbidus absque
Matris morte vterus sponte, vel arte perit,
Quid tunc non sperent, cũ sana in parte necesse est
Certum (vel dubia spe) prohibere malum?

Attamen

Attamen hæc tanti curatio plena pericli,
Ipſe tuo non vis fiat vt auſpicio.
PI. Haud ſcio (ne fingam) quali medicina fauore
Iſtis maturet partubus auxilium.
Vuluam namq; trahit nemo dum ſana ſecatur
Cæſareis, poſita ſed ſinit in proprio.
At ſi ſana foret puero connexa, reponi
Non poſſet, tracto faſce trahenda ſimul.
Verum quando putret prius intus, lapſaue neſcit
Reſtitui, tolli protinus ægra poteſt.
Sed quis tam Lynceus ſerpensue, Epidaurius iſthac
Inſpectet, dirimat, detrahat, arte regat?
Matrix ergo trahi nobis impune ſecari
Credita, nulla poteſt ſana ſuperſtitibus.
ABDITA cauſa minus, multo frequentior huius
Occurrit longæ, difficiliſq; moræ.
Negligitur, quamuis ea ſit medicabilis, vt quæ
Mors præſente venit, ſed fugiente fugit.
SCRIBITVR à docto mulier Cornace Viennæ
Annis plus quatuor ventre fuiſſe grauis.
Ne pareret fecit portæ clauſura profundæ,
Arctaue calloſi ſemita veſtibuli.
Concitus, atq; fluens facili genitabilis humor
Deſcenſu in placidum repſerat hoſpitium.
Sed reuocare gradum durato in membra liquori
Hoc opus, hic labor eſt, Ilias inde mali,
Multa alios circumueniunt incommoda partus:
Vt cum nil fœtus promouet exanimis,

Nititur

[N]ititur in vetitum conceptus vastior æquo,
Vel male composito corpore progrediens.
[S]æpe nocere solet veræ superaddita moles
Carnea fœturæ, mors venit vnde frequens.
[V]nde autem fuerit partus data causa morantis,
Expressum tota non fuit historia.
[E]x vtero fœtus versum intestina putrente
Venerat ad summam putridus vsq; cutim.
[V]t secta est (medico dis[l]entum pure tumorem
Efferato) prægnans fœmina, nec pariens,
[E]rupit facto quo vulnere venter hiabat
In lucem grauidi pondus aqualiculi.
Quamuis vndecies quatuor plus mensibus illo
Fœtulus hæsisset mortuus in stabulo,
[I]ntegra membra tamen, sexusq; figura notabant
Naturæ pugnax quid potuisset amor.
Quo nos vsq; tuis nugax eludere perges PA.
Mentitus miras versibus historias?
Cur non id fiat? si cor, cerebrumq;, iecurq;? PI.
Viuis sæpe diu semiputrere solent?
Sunt quibus à morbo est dudum putrente repertus
Hepatis in medio corpore cancer edax.
Nam licet hæc prisci fieri vix posse putarint;
Res oculis hodie permanifesta docet.
Intus nescio quæ putrentes balsama succos
Ex omni penitus parte putrere vetant.
A tabo, & carie defendit aroma cadauer,
Aer nullus eo si penetrare potest.

Et quod aroma magis naturæ occurrit amicum,
Quam sibi quod citra præparat artis opem?
Aeris haud abs re contactu tale cadauer
In tabum verti scripsimus, & cariem.
Aerea siquidem viuens calor insitus aura
Dum perit, & membris desinit esse fauens,
Diffluit, & si non aliquo siccante recedat
Humida mollities, tota figura perit.
Vincula dissiliunt, solidant nec sicca liquentes
Artus: siccandis humida namque nocent.
Deinde elementa licet fractis sociata vicissim
Viribus incolumem synthesin efficiant.
Si tamen occurrant nimium syncera, nec ante
Permixta, aut sensim facta propinqua necant.
Inde fit, vt tumulo iampridem clausa fideli
Integre seruari corpora conspicias.
Mox tamen humenti tanguntur vt aere, ruptis
Vrnis in cariem tota redire vides.
Sunt etenim quibus est natura humentior auræ
Aereæ, campi fluctibus æquorei.
Fertur in aduersum quorundam turba Sophorum,
Ex ratione quibus stat sua queisque fides.
VASTA sub ingenti structuræ mole superbæ.
Fundamenta gerit lignea sæpe strues.
Permanet imputris: licet hanc limosa, vetusque
Ambiat impactam sustineatq; palus.
Fossor in apricum si proferat, aere vix dum
Aspecto carie puluerulenta perit.

Quin

Quin & ibi (miranda loquar) si lignea molli
Cœmento ædificans frustula miscuerit.
Tempore seruata ligni sub imagine fiunt
Natiuis saxis aspera saxa magis.
Est tamen humiditas (aiunt) putredinis auctor. PA
Cur non ergo vndis talia mixta putrent?
Vt tibi gratificer, quod ais concedo libenter, PI.
Dummodo sint calidis humida clausa locis.
Talia non tantum videas absconsa sub vndis
E molli fieri corpore saxa tamen.
Aequa fides iis est, solidæ quæ viscera terræ
Aeris excluso corpore concipiunt.
Luridus anguis enim quamuis sit corpore toto
Multiplici flexu, mollitieq; tener,
Cum tamen ob Boreæ frigus penetrabile terræ
In caua se recipit lustra teporis amans,
Quo dormisse prius positu, loculoq; putatur
Obstructo latebræ mortuus esse suæ,
Non modo fossorum nares non lædit odore,
Aut tactu putris noscitur esse caro.
Integer at serpens cum terræ parte tenacis
Concreuisse merum cernitur in lapidem.
Adde quod est lippis æque, ac tonsoribus vngue
Notius, aspectu conciliante fidem.
Purpureas conchas, testasq; in saxea mixtim
Corpora durari, saxa vel ipsa probant.
Multis multa locis naturæ ostenta latente
Cernimus illius sic variata manu.

Si minus est mirum duras in corpora dura
Mutari testas, purpureasq́; domos-
Huc veniant duris quædam distantia saxis
Mollia, quæ nemo saxea facta neget,
Nam quoscunq́; iugis pisces cataclysmus in altis
Deucalionæo tempore destituit,
Illorum periit pars, quæ tellure suprema
Restiterat tactu putris ab aereo:
Sed quos terra vndis cumulatim mixta profunde
Abdiderat, sibi se restituente mari,
Humidus, inq́; horas varius quia desiit aer
Tangere, piscis eis saxea forma manet.
Inde fit, vt tot eo lapsis ex tempore seclis,
Terrestri in medio montibus orbe sitis,
Miretur glebas piscis restante figura
Saxosas terram qui fodit agricola.
Sed feror extra oleas, exempla adferre coactus
Non modo quod fido condita sub feretro
Mollia seruentur sine tabo corpora, donec
Humidus iis aer cœperit esse nocens;
Sed quod sæpe illo procul aere mersa sub vndis
Longo ligna altis tempore saxea sunt.
Addidimus colubros, tectosq́; petrescere piscес,
Natura Domini iussa stupente sui.
Vt solet in magno, paruo sic ludit in orbe
Naturæ virtus dædala, lege carens.

PALÆOMANES.

AD

Ad sectam redeas. P I. *licet huic non arte magistra,*
Sed casu acciderit tale puerperium,
Haud mora conualuit penitus sanataq; matrix
Concepit rursus, non paritura tamen.
Parturiit, paritura, illi si fausta dedisset
Tunc ars chirurgi, quod prius auxilium.
Est quod mireris. Iamdudum saucia matrix
Sordibus extersis reddita sospes erat.
Menstrua namq; ægræ manabant sponte, nec vlla
Puris lapsa olidi guttula deinde fuit.
Sed mage mirandum, tam largo vulnere ruptum
Abdomen sensim sponte coisse sua.
Conciderat moles posito rugosa tumore
Ventris: ob id plagæ iunxit vtrumq; latus.
Dic cedo. Si matrix concepit ab vlcere tanto,
Redderet abdomen funditus vt putridum,
Cur non sanescet cautis incisa periti
Chirurgi manibus, concipietq; ferax?
Contigit vt pariter fœtus persæpe retentus
Attulerit multis matribus exitium:
Sed qui scrutari, vel scribere vellet ab vllis
Non credenda, licet cognita, nemo fuit.
Vidi ego consimili casu monstrosa vocari
Multa, quibus monstri nil nisi nomen erat.
Talia sunt nostri non pauca exempla libelli,
Sutor de crepidis arbiter esse potest.

PALÆOMANES.

OBIICIO. Si non contingit, vt vlla retenta
Paulisper chorio viua manere queat,
Viuere qui potuit tot gestans fœmina lustris
Illud onus fœtu sic remanente putrens?
Nam licet ex vtero genituræ alimenta ministret,
Queis fruitur, tanquam viua sit, illa caro,
Nil tamen illius post partus tempora sumit;
Ergo putrescit eo fornice pondus iners.
At nec fœtus ei veterum memor officiorum
Suggerit, vnde illud viuere deinde queat.
Vnde igitur chorion, quo se tueatur, habebit
A multa loculos inficiente lue?
Namq; fit, vt miseris mortem sit obire necesse,
Hac etiam noxas carne ferente leues.
PI Effluxisse ferunt elusi tempore partus,
Effluere in veris sueta puerperiis:
Sed chorion putrens medio de abdomine fœtus
Non putridi abruptum prodieritne foras,
Historiæ scriptor neuter testatur, ob id quod
(Vt puto) nemo, eius qui meminisset, erat.
Sed credo pessum iam tunc abiisse secundas,
Sanguinis auulso duplice vase prius.
At medici, obstetrix, vicinia tota, maritus
(Vt fieri iam spe deficiente solet)
Cura semianimis posita spreuere, vel iidem
Nesciuere, quid hæc frustula lapsa forent.
Nam memor est, vel nunc ab aquis, & sanguine (quasdam
Vxori tunicas vir cecidisse putres
Iam

...m facilis dono nil descendisse, diuq;
Matrem ob id innumeris decubuisse malis:
...on tamen inde mori (quantumlibet illa feroce
Morte foret peior vita) necesse fuit.
...iscus id infestant mola nunc, pleruntq; tumorum
Omne genus, puris copia, cancer, hydrops:
...amq; diu infestant (illuc currente frequenter
Vndiq; protrusi congerie vitii)
...t, sic principibus membris hac sorde leuatis,
Non sit ob id tabum putre necesse mori.
...la quidem languent, sed viuunt: ægraq; morbo
Vel iuuenis senium se comitante videt.
...ec mirum, possit cum fœmina viua carere
Partibus iis, nisi dum cogitat esse parens.

PALÆOMANES.

Sed mihi non satis est ea vitæ forma vigentis
Cognita, qua vixit carneus iste lapis.
Debuit esse satis, quod de ratione retenti
Tam dudum fœtus Musula nostra canit. PI.
Id leue. Sed tortum Musis agitare sophisma
Non placet, assuetis simplice more loqui.
Quo tibi mens peregre modo fugerat? an rationis
Vim vafer affectas dißimulare meæ?
Nam rursus dubitas, viuusne in ventre maneret
Tamdudum imputri fœtulus iste senex.
Iudicet ergo scholæ logicæ, medicæue Senatus
Vtra sit amborum causa putanda prior.

SI CONSTARE diu caro non nutrita recusat,
Nutririq; eadem non nisi viua potest,
Viua autem (dum viua manet) coalescere putri
Iudicio medicæ non amat vlla scholæ,
Tamdudum matrici hærenti fœtulus hærens
Haud putris in viuo corpore viuus erat.
Nam deprensa fuit iamdudum vnita fuisse
Vtriculi viuis carnibus ista caro.
Sed repeto vixisse, pigris vt viuere scirrhos
Articulis iunctos dura podagra docet.

PALAEOMANES.

Si vita est (vt ais) cur cessat crescere fœtus?
PI Scilicet est viuis crescere semper opus?
Viuimus: at media vitæ plus parte videmur
Constare, aut minui, nec tamen inde mori.
Terminus est plantis, quo crescere, stare, minorq;
Se fieri soleat singula viua manens.
Quin nodosa nego scleromata crescere semper,
Illa licet nemo viua negare velit.
Sed memini similem plantis, nodisq; podagræ
Huic carni vitam me tribuisse prius.

PALÆOMANES.

Hæc quorsum natura patret, si nil facit vnquam
Vel male, vel frustra, scire libenter amem.
PI. Tale nihil natura sui composq;, vigilq;
Sed veluti somno semisopita facit.

Mente

Mente recollecta vigilans castigat abusus
Inuectos actis inde, vel inde suis,
Sunt in eis quædam stupefactæ semina flammæ
Corporibus, ne quid putre propinqua ferant.
Mortua nam viuis vicina inferre ruinam,
Si non sint ab eis ante refecta, solent.

PALÆOMANES.

Vnde tamen, vel qui matrix alet arida fœtum
Viuentem succo deficiente senex?
Nam quibus est vitæ constans vsura, necesse est
Iis fluat ad vires esca benigna nouas.
Sed dare nemo potest, quod non habet, PI. Ergo tri-
Victor Io magna voce triumphe canis. (umphe
PA. Miror & hoc. Per quos matrix ita dura meatus
Si quid habet fasci suggeret vlla suo.
PI. Rursus Io ingeminas, manibus post terga reuinctis,
Dura velut victo nectere vincla paras.
Sic pergens in me certas quasi percitus œstro.
Experiar tecum, quo Scytha more solet.
Est cum Palladiis dubius Mars errat in armis,
Sic vt nunc cedat, qui modo victor erat.
Oppono repetens breuiter quod torta tuorum
Syrmata verborum vana probare potest.
Nam quid opus vel mille nouas producere facti
Ancipitis causas, quod probat vna satis?
Sollicito nimium stabiliri visa labore,
Suspectæ fidei creditur esse thesis,

Menstruus huic massæ, qui fœtum nutrit in aluo
Non dabat à nono mense alimenta cruor:
Sed veluti scirrhos vicinia nutrit, eodem
Corpus alebat iners viuida more caro.
Iuncta superuacuis id præstant corpora sæpe
Carnibus, & quadam pelle propinqua tegunt.

PALÆOMANES.

Tempore sed partus transacto fœtulus omnis
Vtriculo externi corporis instar habet.
Id vero externum natura exhorret, & odit.
Cur fouet hunc tanquam pars sit & vna sui?
PI. Parcius. Ista tibi facili ratione probatum
Iri confido: sed patienter ades.
Noster Aristotelis raro per lustra Galenus
Aspera spinoso tramite tentat iter.
Sæpe sed exspatians fœcunda per arua, Platonis
More, viam lento gaudet inire gradu.
OMNIBVS in membris vitæ conspirat in vsum
Congenito latitans suauis in igne vigor:
Sanguineo de fonte petens, quod cuiq; necesse est,
Id coquit: vnde suum corpora robur habent.
Hinc membris fluit alma salus, hinc pellere morbos
Scit natura, ferens cuiq; latenter opem.
Arte carens, velut arte sui decreta magistri
Seruat, & errorum corrigit omne chaos.
Hinc licet in scirrhos peregrinus fluxerit humor
Et digitos, lapidum more, podagra grauet,
Vastaq;

...astaq; de mento in totum palearia pectus
Pendula sint, succi carne repleta mali,
...egrotæ parti vicina è parte salubri
Occultum sensim suscitat auxilium.
...ttamen obsessa grauis est vt in vrbe satelles,
Debuerat missus qui fore præsidio,
...ic partes onerans in quas hic influit humor
Opprimit, & iuris non sinit esse sui.
...d (fateor) natura facit, sed sponte coacta,
Maioriq; secus mox peritura malo.
...Ni faciat, propere in viuis vicina putrerent
Corpora, contactu deteriora suo.
...xiguos opifex quasi ductus, illius ergo,
Ampliat, vt vegetans vis penetrare queat.

PALÆOMANES.

Sed non sunt eadem, quamuis vicina, tenelli
Fœtus, & vuluæ corpora læsa grauis.
Qualia (nempe vnum simul efficientia corpus)
Corpora sunt scirrhos dicta creare prius.
Ergo tuis non recte aptas assumpta probandis,
Naturæ cum sint vtraq; dissimilis.
Sic neq; sunt eadem rudis, indigestaq; moles
Fœturæ, & loculi pars caua fœminei.
Ergo minus debent, quam fœtulus, illa coire:
Promptior à simili est transitus in simile.
Sæpe tamen secum, lente concreta, fruuntur
Et vitæ, & mortis conditione pari.

At mo-

PI.

PA. *At mola conformi respondet carnea vuluæ,*
Non hic semilapis, semicaroq́; puer.
Quod vitæ ergo genus nobis, mortisq́; recenses?
Num vitam saxis, num dare vis animam?
Crescere dicuntur, quin & concrescere, mixtis
Corporibus variis, quisq; videre potest.
At quis eis vitæ nomen, mortisq́; dedisse
Scribitur, absque animi suspicione leuis?

PIRALOGISTES.

Non tibi sit mirum, quod vitæ nomine tales
Donari massas nunc mea scripta velint.
Quæ saxi (vt perhibent) crescentis, quæque lapilli,
Renum à nonnullis vita vocata fuit.
Vitane sit certent, in lanis tota caprinis
Vita quibus gaudet litigiosa teri.
Attamen hac de re quod sentio dicere sit fas,
Idq; obiter, namq; hinc longius ire paro.
HAEC ANIMA, aut quædam, nondum sortita facultas
Nomen par animæ, corpora viuificat.
Corrumpi prohibet rupes, silicesq; resolui.
Nam sunt, qui lapides posse putrere, velint.
Hoc nō nesciuit, cecinit qui epigrammate quondā,
Mors etiam saxis, marmoribusq; venit.
Porro, quod moritur prius id vixisse fatendum est,
Qualiscunque illi vitaq; morsque fiet.
Sed mola, quæ vuluis crescendo tenaciter hæret
Quadam viua tenus dicitur à medicis.

Cur

ur non & scirrhus, fibris venisq; propinquo
Si victum pariter fugit vtrumq; loco?
egener est (fateor) nec propria vita, sed eius
Aemula, quæ vegetans antea dicta fuit.
am veluti nobis mens vitæ constat origo,
Seq; mouent sensu prædita bruta suo:
ic istis animæ quædam viuentis imago
Corporibus latitat, qualis in arboribus.
mnia non vnam viuunt viuentia vitam.
Vt quod sunt, ea sint, est sua cuiq; satis.
ED neq; sunt eadem nasi simul, atq; lacerti
Corpora, coniunctim visa coire tamen.
ira loquar, iuuant secto coalescere naso
Saucia contactu brachia perpetuo.
ic noua truncato succrescit idonea naso,
Arte refingendo, carnea materies.
rima Syracosii fuit hæc ars cœpta Panormi,
Italiæ medicis postea facta frequens.
llud enim vidisse suæ mihi dixit in vrbe
Ausoniæ quadam non procul Augenius.
VGENIVS medica Taurini primus in vrbe
Doctor, & emissis notus vbiq; libris.
hœbi delitiæ medicus, vatesq; PETRINVS
Montis Calleri publicus Hippocrates.
Cuius cana fides, miranda scientia, rerum
Vsus, & integritas ac socialis amor,
n patriam pietas, fidei data tessera testis
Hospitij, inq; ægros officiosa manus.

Principe

Principe iamdudum certant de ſede, benignũ
Concordes animis, & ſine lite pares)
Id mihi (teſtatus ſuperos) vidiſſe recenter
Aſtenſi patria non procul vrbe refert.
SED PEREGRINA negas, non longe exempla
Talia tum liceat facta videre domi. (petantur
Plusquam mille viris hæc in noſtrate recenter
Viſa, nec obſcuro res fuit Armigero.
Armigero, qui non procul hinc oriundus habetur,
SAINCT-VANAEq; domus nomen, & arma
Hæc tamen irridens pulmones rumpis: at eius (gerit
Ars operis fertur ſcripta fuiſſe noui.
Chirurgum inſtituens Veſalius, èq; fodinis
Fallopius ſcribens quid medicina petat,
Amplius ille, ſed hic breuius, ſcripſere quis iſtis
Arte renaſcendis debeat eſſe modus.
Quod genus hoc verbi? PI. Rebus noua verba noua
PA. Indere Grammaticos regula nulla vetat, (tũ
Inter Grammaticos ſapis, vt Plato: grammaticaris,
Quæſtio ſi qua oritur digna Platone grauis.
Hæc pueri melius: nos quod nunc inſtat agamus:
Ne remorare leui ſeria noſtra ioco.
Hoſne etiam rides nec ſcriptis credulus? audi
Quædam mira magis, cognita vera tamen.
Prorſus mira magis, ſed cum ſint obuia cunctis,
Inde fit, vt nemo dicere mira velit.
VILLICA caſtratis in criſtæ vulnere gallis
Sæpe ſuas plumas, vnguiculosq; ligat.
Quam-

Quamuis extera sint quasi recrementa, videmus
Quam solidis coeant consita corporibus:
Alitibus crescunt sic ij crescentibus vngues,
Ipsis vt iures cornua fronte geri.
Præterea faxo tibi sint noua somnia, quæ nos
Scripsimus, èque scholis eiicienda putes.
Ecce olitor pro me valde opportuna loquetur,
Rusticulæ ostendens insitionis opus:
Nam sua ruricolis etiam sapientia tanto
Verior est, quanto cognita simplicior.
Argumenta trahit rationum hic multa suarum,
Naturam pueri cum docet Hippocrates.
At nihil astuto præter sua fit Scholiastæ
Magnum: Sunt ruri singula plena Iouis.
Surculus ex miti decerptus fronde, proculq;
Missus ab Eoo trans freta multa solo,
Saucius excipitur peregrinæ stirpis agresti
Caudice, qua facto vulnere truncus hiat:
Hærent corticibus, defendit ab aere plagas
Molliculo musco subdita terra tenax.
Nam calor & frigus, concussio, ventus, & aer,
Et quæ sunt hominum noxia vulneribus,
Arboreis etiam plagis inimica, vigorem
In fibris perimunt, corticibusq; situm.
Vimineis circum firmantur nexibus, vt sic
Hospita ligna quies, & mora concilient.
Diuite successu coeunt, & agrestis adoptat
Delitias arbor patria barbaricas.

Tanta

Tanta moræ vis est inter vicina quietæ,
Dissita naturis vt sociare queat.
HAEC MODO *cũ morbis Boreas daret æthere*
Otia, quos pluuius vexerat Auster aquis, (sicco
Ante focum (nam frigus erat) sub nocte silenti
Vulsa dictabat Cinthius aure mihi.

PALÆOMANES.

HAEC *tua sed quorsum spectant tam multa?*
Hacne tuus sperat Cæsar ab historia? (pro bari
Tam diuturna huius solidi gestatio partus,
Proiectæq; spei prodigiosa caro,
Deniq; successum venter iam nactus inanem
Suadebit partum qua ratione tuum?
PI. *Scilicet id restat dignum, nec inutile quæri,*
Quærendumq; prius, mens nisi læua foret.
Semper namq; scopus medico præfigitur, in quem
Coniectans, si mox hunc tamen haud feriat,
Tandem erit, vt dextram iam non fallente sagitta,
Collimet voti compote fine sui.
Ergo rei imprimis debet natura petendæ,
Aptandæq; illi rite patere modus.
Quocirca id constet: sperauerit an bene quondam
Tanti docta manus damna cauere mali?
Expediam paucis, nec ego mihi blandiar, vt cui
Veri, vel memet, pluris habetur amor.
FOETVLVS *is poterat (si non astricta fuisset*
Huic matrix nexus corpore continui)

Et tu-

ruto poterat (nisi corpora nexa fuissent)
E secta sospes sospite matre trahi.
sibi connexu tam firmo corpus vtrumq;
Hæserat, vt dirimi spes ea nulla foret.
on igitur potuit quo noster Cæsar ab aluo
More trahi (fateor) carneus iste lapis.
si tentasset quiuis Iunone maligna,
Sector, ci fuerant cœpta futura probro.
am licet è nostri sperasset forte mereri
Exemplo veniam Cæsaris illud agens,
on tamen exemplo quicquid committitur, aufert
Culpam de prauæ conditione rei.
se potest, vt dum, fieri quod præcipis, audax PA.
Aggredieris idem nescius inuenias.
t vero in terris auis hæc tam rara videtur PI.
(Quod vestrum nemo, credo, negare volet)
uam forte extremi spectant elephanta Britanni,
Orbe vel in nostro cernitur ales Arabs.
æc ergo exempli nouitas suspecta fuisset,
Cæsaream matrem viuere posse probans.
t sit in exemplis vis constantissima, fas est.
Insuetum si quid grande paratur agi.
unc quia conueniunt in eo, quod neutra proban-
Scriptis, cum pateant obuia cuiq; tamen. (tur
æc sibi coniunxi veluti conformia: quamuis
Non prorsus simili fœdere se socient,
VPER ob id multis cum certa exempla putarem
Profore inauditi facta puerperii,

Relligio tacuisse fuit, mendacia censor
 Esse iubes, quia non scripta fuere prius.
Sed nunc in Senonum fœtu fumosa probando
 Euolui veterum si monumenta iubes,
Saxoso es fœtu saxosior. An precor ante
 Quam fiant, quisquam scribere facta potest?
Sed neq; scripta olim sunt omnia facta; sapisne?
 An, precor, est cerebrum vir cerebrose tibi?
Nam quis te veterum descripsit mentis inanem
 Qualis es, illa negans, quæ videt omnis anus?
Qui sibi diffidunt, alienis segniter ausis
 Contenti, & nando cortice semper egent,
Ex imitatorum, Venusino teste poeta,
 Sunt grege seruili mancipiale pecus.
Fucus es, & specie prudentis, transfugis horum
 In numerum, scribens nil nisi scripta prius,
Qui verum, nisi quod muti docuere magistri
 Nil putat, hic quo se damnet habere potest.
Hoc est quod volui, nostris hic terminus hærens
 Imponat cœptis, litigiisq; modum.
Vt diuturna adeo tam duri tempora partus
 Nemo patrum scriptis prodidit ante suis,
Sic etiam nostra, vel auorum ætate priorum
 Cæsarei meminit nemo puerperii.
Sunt tamen ambo oculis subiecta fidelibus, illud
 Nunc semel, at Cæsar sæpius iste meus
VIR BONE tale nihil scriptũ legis. Esto. pigetne
 Hæc tam vicinis visere nata locis?

Sed

...d puto nec tibi tunc oculato credere testi
Permittes, si non scripserit Hippocrates.
...ueret is, natura olim dubitandus, an arte
Maior, viseret hæc tam paradoxa libens.
...ira minus nostris cupiens spectare Galenus,
In quibus audierat facta, vel orta locis,
...rtem nequis eum medicam didicisse laborê
Alterius solo diceret, atq; fide,
...biecit variis terraq;, mariq; periclis,
Non sine difficili sæpe labore caput.
...uanquam doctrinæ tetigissent culmen, & artis
Ambo præ cunctis tempore vterq; suo,
...tamen vt plures rerumq; hominumq; tenerent
Naturas, patrium vertit vterq; solum.
...bus enim quondam potius, quam magna pro-
Argutoue homini credere moris erat. (fesso,
...CRIPSERAT ille prius cerebri coalescere nun-
Vulnera, quæ post hic conualuisse videns, (quam
...uamuis instar eum coleret patris, hac tamen in re
Desiit absq; mora credulus esse seni.
...t merito. Nam cum scriptis monstrasset aperte
Plurima pro veris tradita, falsa tamen,
...xemplo docuit veri patronus eodem,
Hæc in se deinceps posse licenter agi.
...anti est vel doctis certi experientia sensus.
Nam valet aurita plus occulata fides.
...ocraticis porro qui sermo, sacrisq; Platonis
Nominibus credi, vult & amicitiæ,

Excipit, & summa vult relligione caueri,
Ne cedat veri numen amicitiis.
PA. An tibi nos questus non credere, fictaq; mandans
Explorare locis mille puerperia,
Illos affectas vano vexare labore,
Quos lucra, vel senium semper in vrbe tenent,
Aut iuuenes in re tenui famaq; minoris
Esse domi immemores vix, & egere foris?
PI. Atqui animi causa medici, vel amore lucelli
Aulam sæpe illi, vel sua rura petunt.
His, quibus à studiis, curisq; vacatio maior,
Pro ludo est longæ tædia ferre viæ.
Et nunc, vt nullo pateat redimenda vel asse
Tam miræ vobis causa, fidesq; rei,
Vlterius paulo non longa suburbia curtæ
Ire gradu mulæ quadrupedante piget?
Postponit propriis naturam affectibus, atq;
Omnipotens summi numinis imperium,
Qui factis renuit manifestis credere, quod non
Sint ea priscorum scripta voluminibus.
Namque Dei bonitas communi lege ministrans
Naturæ tacitas prodiga semper opes,
Inuitas cunctos monstrato insistere calli:
Excepto, cum se vindice nodus eget.
Si mihi sexcentis de rerum millibus vlli
Non concessarum posse patere viro.
Particulam minimæ minimam cognoscere partis
Ipse daret rerum fons, & origo Deus.

magis optarem (superesset dummodo sacra
Pagina) quam cunctis cognita nosse sophis.
ESINO. Namq; Deo puduit si credere quen-
Naturam insolito cum regit imperio, (quam,
tædet longo naturæ insistere causis
Tempore, quando nouum deuia tentat iter,
piget in dubiis sensu præsente doceri.
Certior est certa cui ratione fides,
i cui tantus amor pro veris falsa tueri,
Hunc nec ego scriptis credere posco meis.
NVNC: & qui nil quod scriptum non sit, & a-
Dici posse putas, siue recenter agi. (ctum,
)ic, cui nota vni quondam sint omnia, quamuis
Doctior is docto vixerit Hippocrate.
Reclamat sensus: dici quo iudice constat,
Et fieri nunquam dicta, vel acta prius.
)esino nunc tandem rixarum. prata biberunt
Iam satis, hoc riuos cespite claudo, vale.

LAVS DEO.

RERVM ET VERBORVM MEMORABILIVM INDEX.

Lemni-

FINIS.

FRANCOFORTI,
Apud Melchiorem
Hartmannum,

Sumptibus

NICOLAI BASSÆI,

M. DC I.

